

INTEGRATION

RAPPORT 7

SCB

Statistiska centralbyrån Statistics Sweden

Integration

– etablering på arbetsmarknaden

Lager

Integration

– etablering på arbetsmarknaden

Integration

– establishment on the labour market

Statistics Sweden
2014

Tidigare publicering Integration – en beskrivning av läget i Sverige 2008
Previous publication Integration – utrikesfödda på arbetsmarknaden 2009
Integration – ett regionalt perspektiv 2010
Integration – utrikes födda i gymnasieskolan 2011
Integration – utrikesfödda i pensionsåldern 2012
Integration – en beskrivning av läget i Sverige 2013
Integration – a description of the situation in Sweden 2008
Integration – foreign born persons and the labour market 2009
Integration – a regional perspektive 2010
Integration – foreign born persons in upper secondary school 2011
Integration – foreign born persons of retirement age 2012
Integration – a description of the situation in Sweden 2013

Producent SCB, Prognosinstitutet
Producer Statistics Sweden, Forecast Institute
Box 24300, 104 51 Stockholm
+46 8 506 940 00
Integration.analysis@scb.se

Förfrågningar Anna-Karin Nylin +46 8 506 942 32
Enquiries Anna-Karin.Nylin@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet i denna publikation.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, *Integration – etablering på arbetsmarknaden*.

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication. When quoting,
please state the source as follows:

Source: Statistics Sweden, *Integration – establishment on the labour market*.

Omslagsbild: Jan-Aage Haaland, Ateljén SCB
Cover photo

ISBN 978-91-618-1615-5 (print)
URN:NBN:SE:SCB-2014-BE57BR1401_pdf

Printed in Sweden
SCB-Tryck, Örebro 2014.12

Förord

Sedan år 2008 har Statistiska centralbyrån haft i uppdrag att genomföra analyser inom integrationsområdet. Dessa ges ut i serien Integration. Detta är den sjunde rapporten i serien.

En viktig aspekt inom integrationsområdet är utrikes föddas etablering på arbetsmarknaden. I denna rapport studeras utrikes födda kvinnor och män som invandrat under åren 1997–1999 och som stannat kvar i Sverige under 13 sammanhängande år. I rapporten studeras i första hand hur andelen förvärvsarbetande utvecklas över tid men även sysselsättningen bland de som inte förvärvsarbetar beskrivs.

Rapporten har utarbetats av Anna-Karin Nylin. Anna Nyman, Karin Lundström och Lotta Persson har bidragit med värdefulla synpunkter.

Statistiska centralbyrån i december 2014

Inger Eklund

Eiwor Höglund Dávila

SCB tackar

Tack vare våra uppgiftslämnare – privatpersoner, företag, myndigheter och organisationer – kan SCB tillhandahålla tillförlitlig och aktuell statistik som tillgodoser samhällets informationsbehov.

Innehåll

Förord	3
Sammanfattning	9
Inledning	11
1 Beskrivning av materialet	13
Population och datamaterial	13
Alla som invandrar stannar inte kvar	14
Kvinnor och män som stannade kvar	16
Åldersstandardiserade resultat	23
2 Etableringen	25
Utvecklingen över tid	25
Ålder vid invandringen	31
Utbildningsnivå	38
3 Sysselsättning hos icke-förvärvsarbetande	43
Vanligt att inte förvärvsarbeta kort efter invandringen	43
Gruppering av aktiviteter	45
Kvinnor och män som inte förvärvsarbetar	47
Avslutning	57
Fakta om statistiken	59
Detta omfattar statistiken	59
Definitioner och förklaringar	59
Så görs statistiken	61
Statistikens tillförlitlighet	62
Bra att veta	63
Referenser	65
Tabellbilaga	67
In English	75
Summary	75

List of tables	76
List of graphs	77
List of terms	79

Tabellförteckning

Tabell 1.1 Kvinnor och män som invandrade 1997–1999 i åldern 20–49 år	14
Tabell 1.2 Kvinnor som invandrade 1997–1999 i åldern 20–49 år efter invandringsgrupp	15
Tabell 1.3 Män som invandrade 1997–1999 i åldern 20–49 år efter invandringsgrupp	16
Tabell 1.4 Kvinnor och män efter ålder vid invandring	17
Tabell 1.5 Kvinnor efter invandringsålder och invandringsgrupp ...	20
Tabell 1.6 Män efter invandringsålder och invandringsgrupp	21
Tabell 3.1 Antal ej förvärvsarbetande kvinnor och män efter invandringsgrupp och tid i Sverige	45
Tabell 3.2 Ej förvärvsarbetande kvinnor i början, mitten och slutet av perioden efter invandringsgrupp och kategori. Procent	54
Tabell 3.3 Ej förvärvsarbetande män i början, mitten och slutet av perioden efter invandringsgrupp och kategori. Procent.....	55
Tabell T.1 Antal förvärvsarbetande kvinnor som invandrat under 1997–1999, vid 20–49 års ålder, och som stannat under 13 sammanhängande år efter invandringsgrupp.....	67
Tabell T.2 Antal förvärvsarbetande män som invandrat under 1997–1999, vid 20–49 års ålder, och som stannat under 13 sammanhängande år efter invandringsgrupp	68
Tabell T.3 Antal förvärvsarbetande kvinnor som invandrat under 1997–1999, vid 20-49 års ålder, och som stannat under 13 sammanhängande år efter ålder vid invandring. Medborgare från Norden/EU.....	69

Tabell T.4 Antal förvärvsarbetande kvinnor som invandrat under 1997–1999, vid 20-49 års ålder, och som stannat under 13 sammanhängande år efter ålder vid invandring. Flykting m.fl	70
Tabell T.5 Antal förvärvsarbetande kvinnor som invandrat under 1997–1999, vid 20-49 års ålder, och som stannat under 13 sammanhängande år efter ålder vid invandring. Familjeband	71
Tabell T.6 Antal förvärvsarbetande män som invandrat under 1997–1999, vid 20-49 års ålder, och som stannat under 13 sammanhängande år efter ålder vid invandring. Medborgare från Norden/EU	72
Tabell T.7 Antal förvärvsarbetande män som invandrat under 1997–1999, vid 20-49 års ålder, och som stannat under 13 sammanhängande år efter ålder vid invandring. Flykting m.fl	73
Tabell T.8 Antal förvärvsarbetande män som invandrat under 1997–1999, vid 20-49 års ålder, och som stannat under 13 sammanhängande år efter ålder vid invandring. Familjeband	74

Diagramförteckning

Diagram 1.1 Kvinnor efter invandringsgrupp	18
Diagram 1.2 Män efter invandringsgrupp	19
Diagram 1.3 Utrikes födda och inrikes födda kvinnor efter utbildningsnivå i slutet av perioden	22
Diagram 1.4 Utrikes födda och inrikes födda män efter utbildningsnivå i slutet av perioden	23
Diagram 2.1 Kvinnors förvärvsfrekvens efter tid i Sverige. Glidande medelvärden över tre år	26
Diagram 2.2 Mäns förvärvsfrekvens efter tid i Sverige. Glidande medelvärden över tre år	28
Diagram 2.3 Avstånd till inrikes födda kvinnors förvärvsfrekvens i slutet av perioden efter invandringsgrupp	29

Diagram 2.4 Avstånd till inrikes födda mäns förvärvsfrekvens i slutet av perioden efter invandringsgrupp	30
Diagram 2.5 Kvinnors förvärvsfrekvens efter tid i Sverige och ålder vid invandring. Glidande medelvärden över tre år	33
Diagram 2.6 Mäns förvärvsfrekvens efter tid i Sverige och ålder vid invandring. Glidande medelvärden över tre år	35
Diagram 2.7 Avstånd till inrikes föddas förvärvsfrekvens efter ålder vid invandring och kön.....	37
Diagram 2.8 Kvinnors och mäns förvärvsfrekvens efter utbildningsnivå i slutet av perioden	38
Diagram 2.9 Förvärvsfrekvens i slutet av perioden efter kön, utbildningsnivå och ålder vid invandring.....	40
Diagram 2.10 Avstånd till inrikes födda kvinnors och mäns förvärvsfrekvens efter utbildningsnivå	41
Diagram 3.1 Ej förvärvsarbetande kvinnor efter invandringsgrupp och tid i Sverige. Procent.....	44
Diagram 3.2 Ej förvärvsarbetande män efter invandringsgrupp och tid i Sverige. Procent.....	44
Diagram 3.3 Ej förvärvsarbetande kvinnor och män i början av perioden efter invandringsgrupp och kategori.....	49
Diagram 3.4 Ej förvärvsarbetande kvinnor och män i mitten av perioden efter invandringsgrupp och kategori.....	51
Diagram 3.5 Ej förvärvsarbetande kvinnor och män i slutet av perioden efter invandringsgrupp och kategori.....	53

Sammanfattning

Denna rapport beskriver utvecklingen av andelen förvärvsarbetande utrikes födda kvinnor och män efter invandringen till Sverige. Gruppen som beskrivs invandrade under 1997–1999 och levde kvar i Sverige under 13 sammanhängande år.

Andelen förvärvsarbetande är relativt låg kort tid efter invandringen, framförallt för kvinnor och män som kommit för att de flytt från krig och oroligheter. Under den första tiden i Sverige ägnar sig de flesta åt språkstudier. Med tiden har förvärvsfrekvensen ökat för alla grupper oavsett invandringsorsak. Kvinnors förvärvsfrekvens har ökat under hela den studerade perioden medan utvecklingen av mäns förvärvsfrekvens har planat ut efter omkring 10 år i landet. En orsak till detta kan vara finanskrisen som började under hösten 2008. Krisen påverkade utrikes födda män hårdare än utrikes födda kvinnor.

Det finns stora skillnader i förvärvsfrekvens mellan grupper som invandrat till Sverige även efter att man bott en lång tid i landet. Till exempel har medborgare från Norden och EU:s medlemsländer betydligt högre förvärvsfrekvens än vad medborgare som kommit som flyktingar har. Gruppen som i slutet av den studerade perioden har en förvärvsfrekvens närmast inrikes föddas förvärvsfrekvens är kvinnor som invandrade i 20-årsåldern från Norden och EU.

Inledning

Utrikes föddas etablering på arbetsmarknaden är viktig att studera av många olika anledningar. Etableringen på arbetsmarknaden är viktig ur både ett individuellt perspektiv och ur ett samhällsperspektiv. För individen är det viktigt att ha ett förvärvsarbete för att integreras i det svenska samhället såväl som för den egna ekonomins skull och för den egna självbilden. Ur ett samhällsperspektiv är det viktigt att sysselsättningen hos utrikes födda ökar. Tidigare studier har visat att om fler utrikes födda och äldre arbetar får det stor effekt på den framtida förvärvsfrekvensen och försörjningsbördan.¹

Från tidigare studier är det känt att utrikes födda har lägre sysselsättning än inrikes födda. Till exempel har förvärvsfrekvensen under de senaste åren legat omkring 80 procent bland inrikes födda medan utrikes födda har en förvärvsfrekvens omkring 60 procent eller lägre. Det finns också stora variationer i sysselsättning mellan olika grupper av utrikes födda.²

I denna rapport redovisas utvecklingen av andelen förvärvsarbetande utrikes födda kvinnor och män som invandrade till Sverige under 1997–1999 och som levde kvar i landet under 13 sammanhängande år. År 2009 utkom en rapport som studerade etableringen på arbetsmarknaden för bland annat personer som invandrade 1997³. Då studerades alla som invandrade till Sverige. Nu ligger fokus enbart på de som stannade kvar i Sverige.

Rapporten inleds med en beskrivning av gruppen som studeras och vilka källor som använts. I kapitel 2 redovisas utvecklingen av andelen förvärvsarbetande och i kapitel 3 beskrivs vad de som inte förvärvsarbetar istället ägnar sig åt.

¹ Hellsing, Eric och Wilén, Anna (2012). Äldre och utrikes födda behövs för framtidens välfärd. *Välfärd*. Nummer 3, s. 28-29.

² *Integration – en beskrivning av läget i Sverige* (SCB, 2013)

³ *Integration – utrikes födda på arbetsmarknaden* (SCB, 2009)

1 Beskrivning av materialet

I detta kapitel beskrivs datamaterialet och sammansättningen av gruppen utrikes födda kvinnor och män som studeras i denna rapport. I kapitlet framgår vilka av de som invandrat som stannade kvar i Sverige under en längre period. Det är utveckling av andelen förvärvsarbetande bland dem som följs upp i rapporten.

Population och datamaterial

Gruppen som följs i rapporten är utrikes födda kvinnor och män som invandrade under åren 1997–1999. De var 20–49 år gamla i slutet av året som de invandrade under. Det är dessutom endast de som fanns folkbokförda i Sverige under 13 sammanhängande år som studeras. Det innebär att vi som längst kan följa gruppen som invandrade under 1999 till och med år 2012.

Datamaterialet har hämtats från SCB:s databas för integrationsstudier, STATIV. I databasen, finns uppgifter om den folkbokförda befolkningen den 31 december från 1997.

Utvecklingen av förvärvsfrekvensen är fokus för denna rapport. Det innebär att vi kommer följa hur andelen förvärvsarbetande förändras år från år efter invandringen till Sverige.

Uppgifterna om förvärvsarbetande som finns i STATIV kommer ursprungligen från den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken, RAMS. För att en person ska räknas som förvärvsarbetande krävs att man ska ha arbetat i genomsnitt minst en timme i veckan under november månad. Styrkan med RAMS är att individer kan följas år från år och statistiken kan redovisas för små grupper.

En brist i den registerbaserade statistiken är att andelen förvärvsarbetande, förvärvsfrekvensen, underskattas. Detta sker när personer utvandrar från Sverige utan att meddela myndigheterna om flytten. Då "lever" personen kvar i folkbokföringen men några uppgifter om arbete finns inte eftersom personen i själva verket lämnat landet. Eftersom utrikes födda personer i större utsträckning än inrikes födda utvandrar underskattas framförallt utrikes föddas förvärvsfrekvens. Att endast studera personer som bott i Sverige under 13 sammanhängande år är ett försök att minimera ovan nämnda problem. Läs mer om detta i avsnittet *Fakta om statistiken*.

Alla som invandrar stannar inte kvar

Inte alla som invandrar till Sverige stannar kvar i landet. Under åren 1997–1999 invandrade sammanlagt 60 000 utrikes födda personer i åldern 20–49 år till Sverige. Av dessa stannade 70 procent av kvinnorna och 60 procent av männen kvar under 13 sammanhängande år medan 30 respektive 40 procent av kvinnorna och männen lämnade Sverige. Många gånger flyttade dessa personer tillbaka till sitt hemland eller vidare till något annat land ganska kort inpå invandringen. Drygt en tredjedel av kvinnorna och männen som lämnade Sverige gjorde det under samma år som de invandrade eller året därpå.

Tabell 1.1

Kvinnor och män som invandrade 1997–1999 i åldern 20–49 år

Women and men that immigrated to Sweden during 1997–1999 in the ages 20–49

	Kvinnor		Män	
	Antal	Procent	Antal	Procent
Stannade i Sverige under 13 år	20 957	68	17 068	60
Lämnade Sverige	9 800	32	11 497	40
Total	30 757	100	28 565	100

Hur vanligt det är att lämna eller stanna kvar i Sverige varierar mellan olika grupper. Andelen som lämnade Sverige var högst bland medborgare från länder utanför Norden och EU som flyttat till Sverige för att arbeta eller studera. Detta framgår i tabell 1.2 och 1.3 nedan. Personer som kommit som flyktingar eller med familjeband som grund för bosättning stannade istället ofta kvar i landet.

Tabell 1.2

Kvinnor som invandrade 1997–1999 i åldern 20–49 år efter invandringsgrupp*Women that immigrated to Sweden during 1997–1999 in the ages 20–49 by immigration group*

	Antal som invandrade			Procentuell fördelning	
	Total	Därav stannade i Sverige under 13 år	Därav lämnade Sverige	Stannade i Sverige under 13 år (%)	Lämnade Sverige (%)
Medborgare Norden/EU	7 293	2 570	4 723	35	65
Medborgare utanför Norden/EU	23 464	18 387	5 077	78	22
därav familjeband	16 907	13 294	3 613	79	21
därav flykting m.fl.	5 135	4 621	514	90	10
därav arbete	512	153	359	30	70
därav studier	728	225	503	31	69
därav övrig/okänd	182	94	88	52	48
Total	30 757	20 957	9 800	68	32

Tabell 1.3**Män som invandrade 1997–1999 i åldern 20–49 år efter invandringsgrupp***Men that immigrated to Sweden during 1997–1999 in the ages 20–49 by immigration group*

	Antal som invandrade			Procentuell fördelning	
	Total	Därav stannade i Sverige under 13 år	Därav lämnade Sverige	Stannade i Sverige under 13 år (%)	Lämnade Sverige (%)
Medborgare Norden/EU	9 068	2 971	6 097	33	67
Medborgare utanför Norden/EU	19 497	14 097	5 400	72	28
därav familjeband	8 210	6 259	1 951	76	24
därav flyktning m.fl.	7 991	7 083	908	89	11
därav arbete	1 814	373	1 441	21	79
därav studier	1 322	301	1 021	23	77
därav övrig/okänd	160	81	79	51	49
Total	28 565	17 068	11 497	60	40

Kvinnor och män som stannade kvar

I denna rapport ligger fokus på gruppen som stannade kvar i Sverige. Av antalet som invandrade under 1997–1999 stannade som tidigare nämnts 70 procent av kvinnorna och 60 procent av männen kvar i Sverige under 13 sammanhängande år. I avsnitten nedan beskrivs denna grupp mer ingående.

Ålder och kön

Nästan 21 000 kvinnor och 17 000 män stannade kvar i Sverige under 13 sammanhängande år. Bland både kvinnor och män var det vanligast att ha varit 25–29 år vid invandringen. Nästan 30 procent av kvinnorna respektive männen var i den åldern då de invandrade. Relativt få kvinnor och män var äldre än 40 år då de invandrade.

Tabell 1.4
Kvinnor och män efter ålder vid invandring
Women and men at age at immigration

	Antal		Procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
20–24 år	5 340	2 894	25	17
25–29 år	5 722	4 982	27	29
30–34 år	4 265	4 083	20	24
35–39 år	2 902	2 670	14	16
40–44 år	1 707	1 559	8	9
45–49 år	1 021	880	5	5
20–49 år	20 957	17 068	100	100

Uppgifterna avser kvinnor och män som invandrade under 1997–1999, i åldern 20–49 år, och som fanns folkbokförda under 13 sammanhängande år.

Grund för bosättning

Orsaker till att en person invandrat kan beskrivas med variabeln grund för bosättning som registreras utifrån anledningen till att uppehållstillstånd ges.

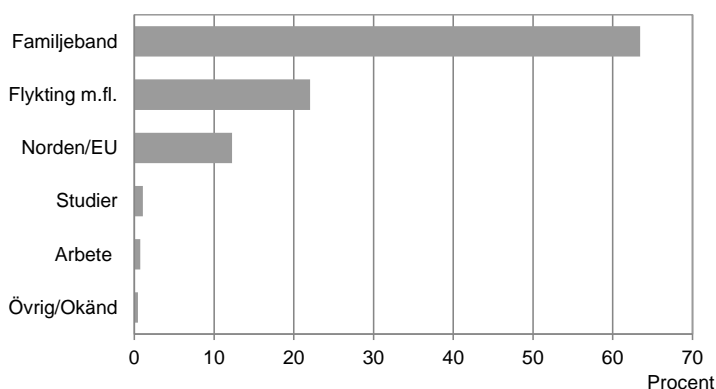
I denna studie har medborgare från länder utanför Norden och EU delats in efter invandringsorsakerna arbete, studier, familjeband och flyktingskäl. Ett fåtal personer har andra eller okända invandringsorsaker.

För medborgare från nordiska länder eller länder inom EU behövs inget uppehållstillstånd för att invandra och därför saknar många från dessa länder uppgift om grund för bosättning. Tillsammans med de nordiska länderna är det länderna som tillhörde EU året vid invandringen som räknats med i gruppen medborgare från Norden och EU-länderna. Dessa länder är; Belgien, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Portugal, Spanien, Tyskland, Storbritannien och Nordirland samt Österrike.

I diagram 1.2 och 1.3 redovisas andelen medborgare från länder utanför Norden och EU efter grund för bosättning medan medborgare från Norden och EU-länderna inte delas upp efter invandringsorsak, då vi ofta saknar denna information.

Av kvinnor som invandrade under 1997–1999 och som levde kvar i Sverige under 13 sammanhängande år är det vanligast med familjeband som grund för bosättning. Drygt 60 procent av alla kvinnor invandrade av denna orsak medan drygt 20 procent invandrade för att de sökt skydd från krig och andra oroligheter. Den tredje vanligaste gruppen är medborgare från ett annat nordiskt land eller EU-land. Drygt 10 procent av kvinnorna återfinns i denna grupp. Bland arbetskraftsinvandrarna och studenterna var det, som nämnts tidigare, vanligast att lämna Sverige istället för att stanna kvar under 13 års tid. Därmed är det relativt få kvinnor med arbete eller studier som grund för bosättning som vi följer i denna rapport.

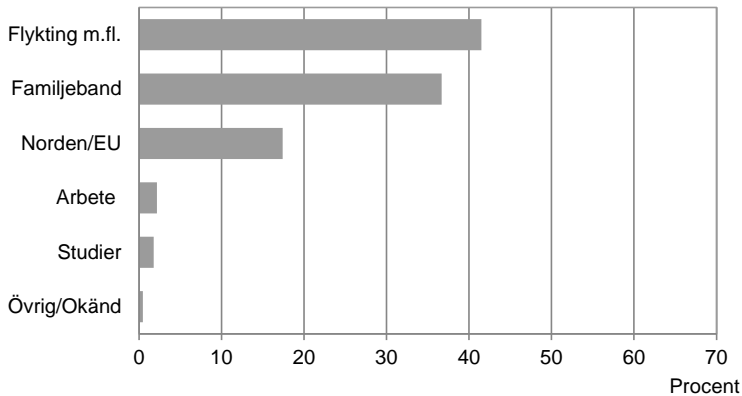
Diagram 1.1
Kvinnor efter invandringsgrupp
Women by immigration group

Uppgifterna avser kvinnor som invandrade under 1997–1999, i åldern 20–49 år, och som fanns folkbokförda under 13 sammanhängande år.

Till skillnad från kvinnorna är flyktingskäl den vanligaste invandringsorsaken bland männen, 40 procent av männen som invandrade under 1997–1999 och som levde kvar i Sverige under 13 sammanhängande år fick uppehållstillstånd på grund av krig och andra oroligheter. Men familjeband är också en vanlig grund för bosättning. Av männen är det knappt 40 procent som har familjeband som grund för bosättning. Liksom bland kvinnorna är medborgare från Norden och EU-länderna den tredje största gruppen som invandrat. En relativt liten andel män har arbete eller studier som grund för bosättning, men andelen är något större än bland kvinnorna.

Diagram 1.2
Män efter invandringsgrupp
Men by immigration group

Uppgifterna avser män som invandrade under 1997–1999, i åldern 20–49 år, och som fanns folkbokförda under 13 sammanhängande år.

Av de utrikes födda kvinnor och män som ingår i denna studie finns omkring 170 olika medborgarskap representerade. Eftersom en stor del av de med familjeband som grund för bosättning är anhöriga till någon som tidigare kommit som flykting är det ungefär samma länder som utgör de vanligaste medborgarskapen i dessa grupper. Bland de som kom som flyktingar är Irak, Jugoslavien och Bosnien-Hercegovina de tre vanligaste länderna att ha sitt medborgarskap i. Anhöriginvandrarerna, de med familjeband som grund för bosättning, kommer främst från Irak, Jugoslavien och Turkiet. De tre vanligaste medborgarskapen hos kvinnorna och männen från Norden och EU-länderna är Finland, Tyskland samt Storbritannien och Nordirland. Det allra vanligaste medborgarskapet bland arbetskraftsinvandrarerna och studenterna är Ryssland respektive Kina.

Ålder och invandringsorsak

I tabell 1.5 och 1.6 redovisas antalet kvinnor och män efter invandringsålder i de olika grupperna.

Vissa skillnader i ålderssammansättning finns mellan grupperna som invandrat. Till exempel var studenterna vanligtvis i 20-årsåldern när de invandrade jämfört med till exempel arbetskraftsinvandrarna där den vanligaste åldern vid invandring var 30–34 år. Det gäller både kvinnor och män.

Då kvinnor och män som invandrat för att arbeta eller studera är relativt få finns begränsade möjligheter att studera dessa grupper utifrån ålder vid invandringen.

Tabell 1.5
Kvinnor efter invandringsålder och invandringsgrupp
Women by age at immigration and immigration group

	Ålder vid invandringen						Total
	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	
Medborgare							
Norden/EU	632	765	542	282	206	143	2 570
Medborgare utanför							
Norden/EU	4 708	4 957	3 723	2 620	1 501	878	18 387
därav arbete	22	39	47	31	10	4	153
därav studier	83	90	33	15	4	0	225
därav flyktning m.fl.	664	1 095	1 143	892	500	327	4 621
därav familjeband	3 923	3 707	2 480	1 667	974	543	13 294
därav övrig/okänd	16	26	20	15	13	4	94
Total	5 340	5 722	4 265	2 902	1 707	1 021	20 957

Uppgifterna avser kvinnor som invandrade under 1997–1999, i åldern 20–49 år, och som fanns folkbokförda under 13 sammanhängande år.

Tabell 1.6
Män efter invandringsålder och invandringsgrupp
Men by age at immigration and immigration group

	Ålder vid invandringen						Total
	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45–49	
Medborgare							
Norden/EU	461	925	744	452	225	164	2 971
Medborgare utanför							
Norden/EU	2 433	4 057	3 339	2 218	1 334	716	14 097
därav arbete	18	85	104	95	40	31	373
därav studier	83	127	58	22	9	2	301
därav flyktning m.fl.	954	1 678	1 708	1 374	897	472	7 083
därav familjeband	1 360	2 150	1 450	715	379	205	6 259
därav övrig/okänd	18	17	19	12	9	6	81
Total	2 894	4 982	4 083	2 670	1 559	880	17 068

Uppgifterna avser män som invandrade under 1997–1999, i åldern 20–49 år, och som fanns folkbokförda under 13 sammanhängande år.

Utbildning

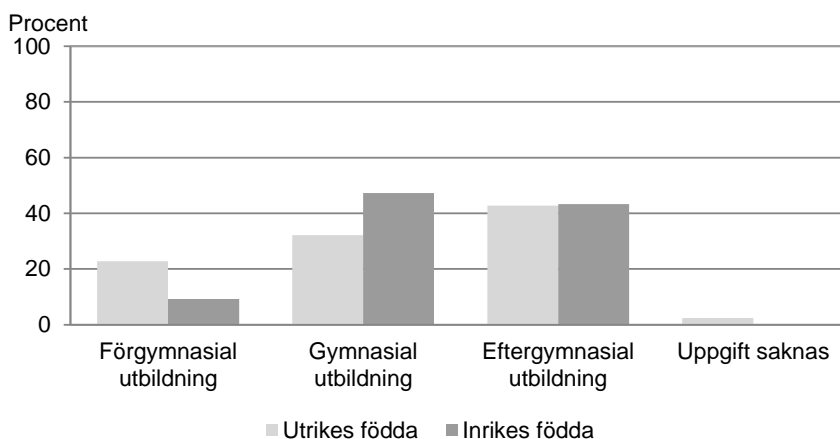
Förvärvsfrekvensen är starkt sammankopplad med utbildningsnivå och därför redovisas statistiken i denna rapport också efter förgymnasial, gymnasial och eftergymnasial utbildningsnivå. Utbilda sig kan man göra under hela livet. Det är inte ovanligt att gå från en förgymnasial eller gymnasial utbildningsnivå till en gymnasial eller eftergymnasial utbildning efter några år i Sverige. Av denna anledning ligger fokus på beskrivningen av förvärvsfrekvensen för grupper med olika utbildningsnivå i slutet av den studerade perioden. Då har man hunnit bo i Sverige en längre tid och de flesta har hunnit avsluta sina studier.

Både bland utrikes födda kvinnor och män är eftergymnasial utbildning den vanligaste utbildningsnivån i slutet av perioden. Detta framgår av diagram 1.3 och 1.4. I diagrammen framgår också att det finns skillnader i utbildningsnivå mellan utrikes födda kvinnor och män som ingår i denna studie och jämgamla inrikes födda kvinnor och män.

Bland utrikes födda kvinnor är det vanligare med förgymnasial utbildning än vad det är hos jämgamla inrikes födda kvinnor. Gymnasial utbildning är vanligare hos inrikes födda kvinnor medan eftergymnasial utbildning är ungefär lika vanligt hos utrikes och inrikes födda kvinnor.

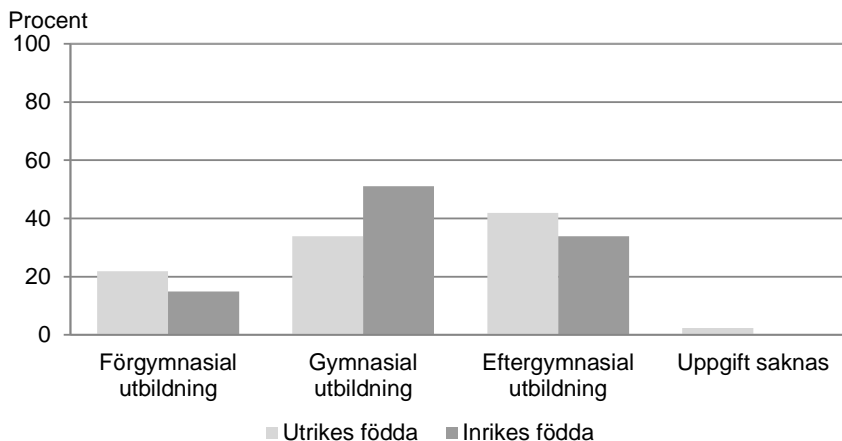
Diagram 1.3
Utrikes födda och inrikes födda kvinnor efter utbildningsnivå i slutet av perioden

Foreign and Swedish born women by level of education at the end of period

Uppgifterna över utrikes födda avser kvinnor som invandrade under 1997–1999, i åldern 20–49 år, och som fanns folkbokförda under 13 sammanhängande år. Uppgifterna över inrikes födda avser kvinnor som är jämgamla med de utrikes födda kvinnorna som studeras.

Mönstret för män ser ungefär ut som för kvinnor, med undantag för de eftergymnasialt utbildade. Det är något vanligare bland utrikes födda män att ha eftergymnasial utbildning än vad det är för jämgamla inrikes födda män.

Diagram 1.4**Utrikes födda och inrikes födda män efter utbildningsnivå i slutet av perioden***Foreign and Swedish born men by level of education at the end of period*

Uppgifterna över utrikes födda avser män som invandrade under 1997–1999, i åldern 20–49 år, och som fanns folkbokförda under 13 sammanhängande år. Uppgifterna över inrikes födda avser män som är jämgamla med de utrikes födda männen som studeras.

Åldersstandardiserade resultat

I detta kapitel har det visats att ålderssammansättningen mellan olika grupper av utrikes födda skiljer sig åt. Till exempel är studenterna yngre än övriga invandrare. Ålderssammansättningen mellan inrikes och utrikes födda skiljer sig också åt. För att ta hänsyn till detta har resultaten över kvinnors och mäns förvärvsfrekvens åldersstandardiserats. Hur åldersstandardiseringen har gjorts beskrivs i avsnittet *Fakta om statistiken*.

2 Etableringen

I detta kapitel studeras etableringen på arbetsmarknaden för de kvinnor och män som invandrade under 1997–1999, vid 20–49 års ålder, och som bodde kvar i Sverige under 13 sammanhängande år. Etableringen studeras genom att följa hur förvärvsfrekvensen utvecklas över tid efter invandringen till Sverige. Resultaten jämförs också med förvärvsfrekvensen hos jämngamla inrikes födda kvinnor och män.

Utvecklingen över tid

Att skaffa jobb efter att ha flyttat från ett land till ett annat kan ta tid. Under den första perioden studeras språket och eventuellt behöver utbildningen från hemlandet kompletteras för att passa den svenska arbetsmarknaden. Av anledningar som dessa är förvärvsfrekvensen under den första tiden i Sverige relativt låg för de kvinnor och män som ingår i denna studie, men förvärvsfrekvensen har ökat över tid för alla grupper. Nedan redovisas först utvecklingen av kvinnors och mäns förvärvsfrekvens. Detta följs av jämförelser av förvärvsfrekvensen hos jämngamla inrikes födda kvinnor och män.

Stadig ökning av förvärvsfrekvensen för kvinnor

I diagram 2.1 redovisas förvärvsfrekvensens utveckling över tid för kvinnorna. Förvärvsfrekvensen ökar kontinuerligt under hela den studerade perioden för nästan alla grupper av kvinnor. Undantaget är förvärvsfrekvensen hos kvinnor som invandrat som arbetskraft. Deras förvärvsfrekvens ligger omkring 70 procent redan från början av perioden, och är stabil omkring den nivån under hela den studerade perioden.

Kvinnor som kommit som flyktingar och anhöriginvandrare, (familjeband som grund för bosättning), är den grupp som har lägst förvärvsfrekvens under början av perioden. Omkring 20 procent av kvinnorna som kommit som flyktingar och omkring 30 procent av kvinnorna som kommit som anhöriginvandrare förvärvsarbetar under de första åren efter invandringen. Med tiden har förvärvsfrekvensen ökat stadigt och i slutet av den studerade perioden förvärvsarbetar omkring 60 procent av kvinnorna i båda grupper. Nivån på förvärvsfrekvensen i slutet av perioden är dock lägre i dessa grupper jämfört med de andra studerade grupperna.

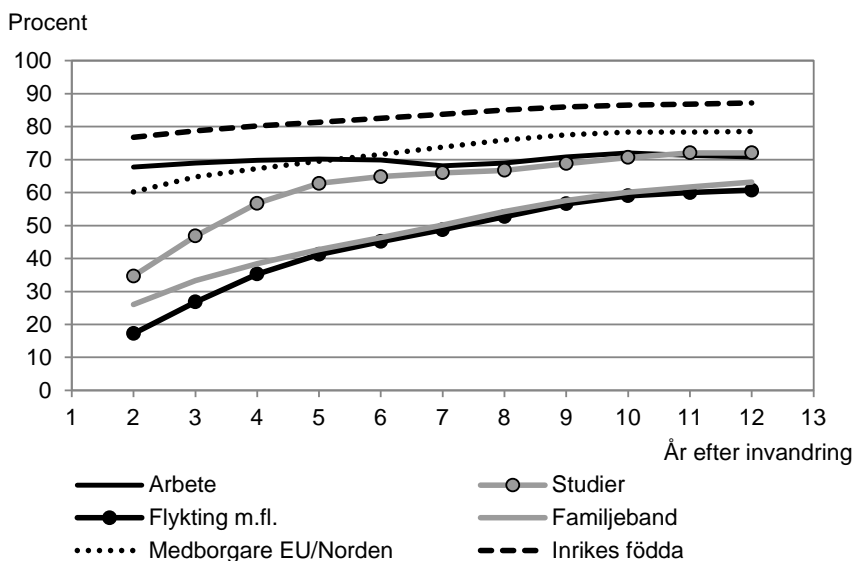
Kvinnor som invandrat för att studera har också relativt låg förvärvsfrekvens under de första åren i Sverige. Detta beror naturligtvis på att personerna i gruppen då studerade. I slutet av perioden har kvinnor som kom för att studera samma nivå på förvärvsfrekvensen som kvinnor som kom som arbetskraft har, omkring 70 procent.

Den högsta förvärvsfrekvensen återfinns hos medborgarna från Norden och EU-länderna, gruppen vars invandringsorsaker till stor del är okänd i statistiken. I denna grupp är förvärvsfrekvensen omkring 60 procent i början av den studerade perioden och ökar sedan till 80 procent i slutet av perioden.

Diagram 2.1

Kvinnors förvärvsfrekvens efter tid i Sverige. Glidande medelvärden över tre år

Share of employed women by time in Sweden. Moving averages over three years

Uppgifterna avser kvinnor som invandrade under 1997–1999, i åldern 20–49 år, och som fanns folkbokförda under 13 sammanhängande år.

Mäns förvärvsfrekvens planar ut efter omkring 10 år

För män ökar förvärvsfrekvensen för nästan alla grupper oavsett invandringsorsak fram till omkring 10 år efter invandringen. Därefter har förvärvsfrekvensen planat ut. Detta illustreras i diagram 2.2. Att männens förvärvsfrekvens inte fortsätter att öka även under de senaste studerade åren kan bero på finanskrisen som ägde rum under hösten 2008. Tidigare studier har visat att finanskrisen påverkade utrikes födda mäns förvärvsfrekvens starkare än kvinnors.⁴

Av män som invandrade som flyktingar har omkring en tredjedel ett förvärvsarbete kort tid efter invandringen. Förvärvsfrekvensen hos män med familjeband som grund för bosättning är högre. Omkring hälften av dem har ett förvärvsarbete under början av perioden. Med tiden ökar förvärvsfrekvensen till drygt 60 procent för män som kommit som flyktingar och till omkring 70 procent för män med familjeband som grund för bosättning.

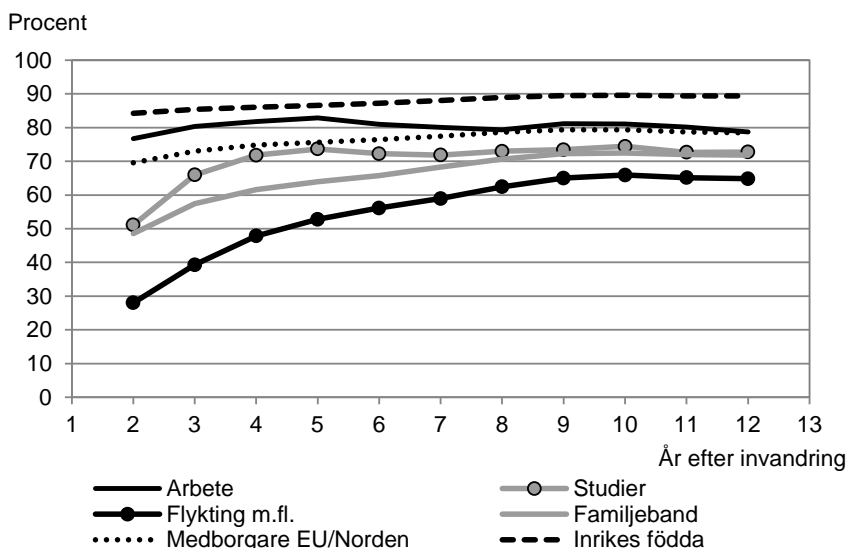
Förvärvsfrekvensen hos män som invandrat för att studera ökar snabbare än vad som är fallet för kvinnor. För dessa män har förvärvsfrekvensen ökat från omkring 50 procent under början av den studerade perioden till omkring 70 procent under slutet av perioden.

Högst förvärvsfrekvens har medborgare från Norden och EU:s medlemsländer samt gruppen som kommit som arbetskraft. Deras förvärvsfrekvens är relativt hög redan från början och nådde omkring 80 procent i slutet av den studerade perioden.

⁴ *Integration – en beskrivning av läget i Sverige* (SCB, 2013)

Diagram 2.2 Mäns förvärvsfrekvens efter tid i Sverige. Glidande medelvärden över tre år

Share of employed men by time in Sweden. Moving averages over three years

Uppgifterna avser män som invandrade under 1997–1999, i åldern 20–49 år, och som fanns folkbokförda under 13 sammanhängande år.

Kvinnor från Norden och EU-länderna har högst förvärvsfrekvens av alla kvinnor. Att så inte är fallet bland män är förvånande. En trolig orsak, som framkommit i andra studier, är att män från framförallt andra nordiska länder i större utsträckning än andra gränspendlar. Det vill säga, de bor i Sverige men arbetar i något av våra grannländer.⁵ Då gränspendling inte inkluderas i statistiken som används här är förvärvsfrekvensen för män i gruppen medborgare från Norden och EU-länderna något underskattad.

Ett annat anmärkningsvärt resultat är att förvärvsfrekvensen för arbetskraftsinvandrare inte är högre än vad den är. En förklaring kan vara att man inte förvärvsarbetar under just november månad som är mätperiod för denna statistik. En annan orsak kan vara att en del av

⁵ *Integration – en beskrivning av läget i Sverige* (SCB, 2013)

gruppen inte finns kvar i landet trots att de fortfarande är folkbokförda, vilket i så fall bidrar till att underskatta andelen förvärvsarbetande.

Utrikes födda har lägre förvärvsfrekvens än inrikes födda

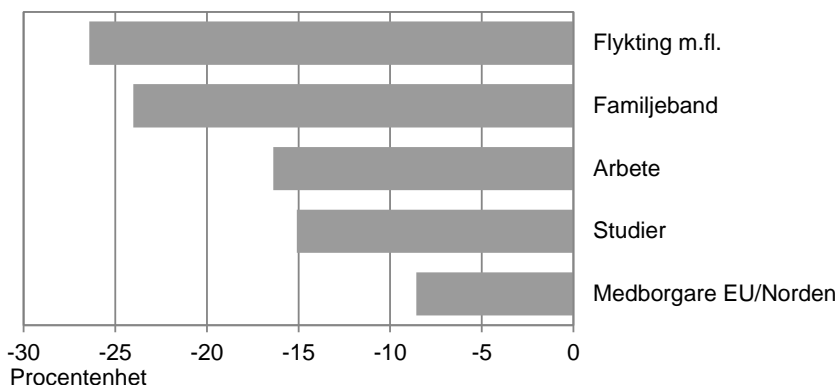
I diagram 2.1 och 2.2, på föregående sidor, redovisas också förvärvsfrekvensen för jämngamla inrikes födda kvinnor och män. Oavsett tid i Sverige och invandringsorsak har både utrikes födda kvinnor och utrikes födda män som invandrade under 1997–1999 lägre förvärvsfrekvens än jämngamla inrikes födda kvinnor och män. Nedan, i diagram 2.3 och 2.4, visas skillnaden i förvärvsfrekvens mellan utrikes födda och inrikes födda i slutet av den studerade perioden. Skillnaden redovisas som avståndet till jämngamla inrikes födda kvinnors och mäns förvärvsfrekvens mätt i procentenheter.

För utrikes födda kvinnor är avståndet till jämngamla inrikes födda kvinnors förvärvsfrekvens störst för de som invandrade som flyktingar och med familjeband som grund för bosättning. Förvärvsfrekvensen är omkring 25 procentenheter lägre för dessa kvinnor jämfört med jämngamla inrikes födda kvinnor. Minst är avståndet till inrikes födda kvinnors förvärvsfrekvens för kvinnor från Norden och EU-länderna. Avståndet är något mindre än 10 procentenheter för gruppen.

Diagram 2.3

Avstånd till inrikes födda kvinnors förvärvsfrekvens i slutet av perioden efter invandringsgrupp

Distance to share of employed Swedish born women at end of period by immigration group

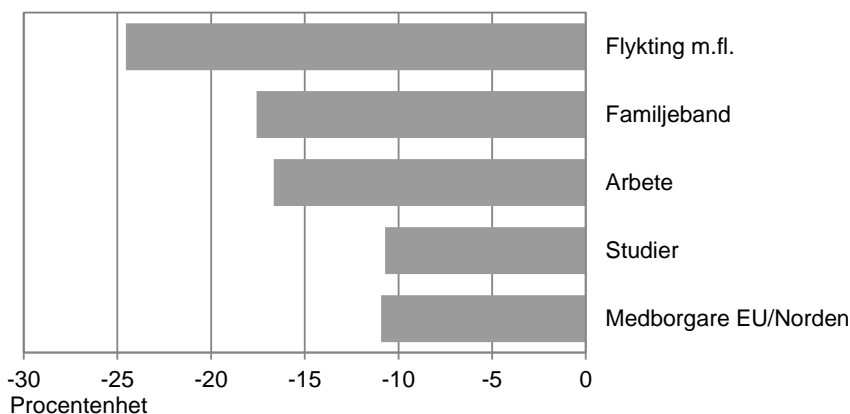
Uppgifterna avser kvinnor som invandrade under 1997–1999, i åldern 20–49 år, och som fanns folkbokförda under 13 sammanhängande år.

Även bland män är avståndet till inrikes föddas förvärvsfrekvens störst hos de som kommit som flyktingar. I den gruppen är förvärvsfrekvensen omkring 25 procentenheter lägre än hos jämgamla inrikes födda män. Hos män från Norden och EU-länderna är avståndet till inrikes födda mäns förvärvsfrekvens något större än hos kvinnorna. Detta kan dock troligtvis förklaras av gränspendlingen som nämnts tidigare i avsnittet.

Diagram 2.4

Avstånd till inrikes födda mäns förvärvsfrekvens i slutet av perioden efter invandringsgrupp

Distance to share of employed Swedish born men at end of period by immigration group

Uppgifterna avser män som invandrade under 1997–1999, i åldern 20–49 år, och som fanns folkbokförda under 13 sammanhängande år.

Risk att förvärvsfrekvensen underskattas

Jämförelser mellan förvärvsfrekvensen för inrikes och utrikes födda bör göras med viss försiktighet. Övertäckningen som förekommer i registren, som nämndes i kapitel 1, har olika påverkan på olika grupper eftersom benägenheten att återutvandra skiljer sig mellan grupperna. Flyktingar, som inte har samma möjligheter som andra att återvända till sitt födelseland, stannar kvar i Sverige i hög utsträckning medan det är vanligt bland till exempel arbetskraftsinvandrare och studenter att utvandra. Detta resonemang stöds också av att personer som enligt registren helt saknar inkomster är mer vanligt förekommande bland personer som invandrat för att arbeta och studera men även bland

medborgare från Norden och EU-länderna. Att helt sakna inkomst kan vara ett tecken på att individen inte längre finns i landet.

Därmed finns det skäl att tro att avståndet till inrikes föddas förvärvsfrekvens, som redovisas i diagrammen ovan, överskattas för framförallt arbetskraftsinvandrare, studenter samt medborgare från Norden och EU. Eventuellt har dessa grupper en förvärvsfrekvens som ligger betydligt närmare inrikes födda än vad statistiken visar.

Ålder vid invandringen

Det kan tänkas att åldern vid invandringen har påverkan på nivån på den framtida förvärvsfrekvensen. Yngre och äldre invandrare kan ha olika förutsättningar för att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden. I diagram 2.5 och 2.6 redovisas utvecklingen av förvärvsfrekvensen för de största invandringsgrupperna uppdelat efter ålder vid invandringen. Kvinnor och män med arbete och studier som grund för bosättning utgör för små grupper för att statistiken ska kunna redovisas åldersuppdelad.

Kvinnor har högst förvärvsfrekvens om de invandrat före 40

Under de första åren efter invandringen till Sverige är skillnaden i förvärvsfrekvens mellan kvinnor som invandrade vid olika åldrar liten. Detta gäller kvinnor som invandrade som flyktingar och som anhöriginvandrare (med familjeband som grund för bosättning). För kvinnor från Norden och EU-länderna är skillnaderna i början av perioden desto tydligare. Kvinnor från Norden och EU som invandrade vid 20–24 års ålder har lägre förvärvsfrekvens i början av den studerade perioden än vad de som invandrade vid 25–29 samt 30–34 års ålder har. Det kan tänkas bero på att de yngsta invandrarna i denna grupp kom till Sverige för att studera i större utsträckning av vad som är fallet bland de äldre invandrarna. Registeruppgifterna ger ingen heltäckande information om grund för bosättning för denna grupp, men information om den huvudsakliga inkomsten visar att förekomsten av inkomster från studier är större bland de som invandrade vid 20–24 års ålder än bland de som var äldre.

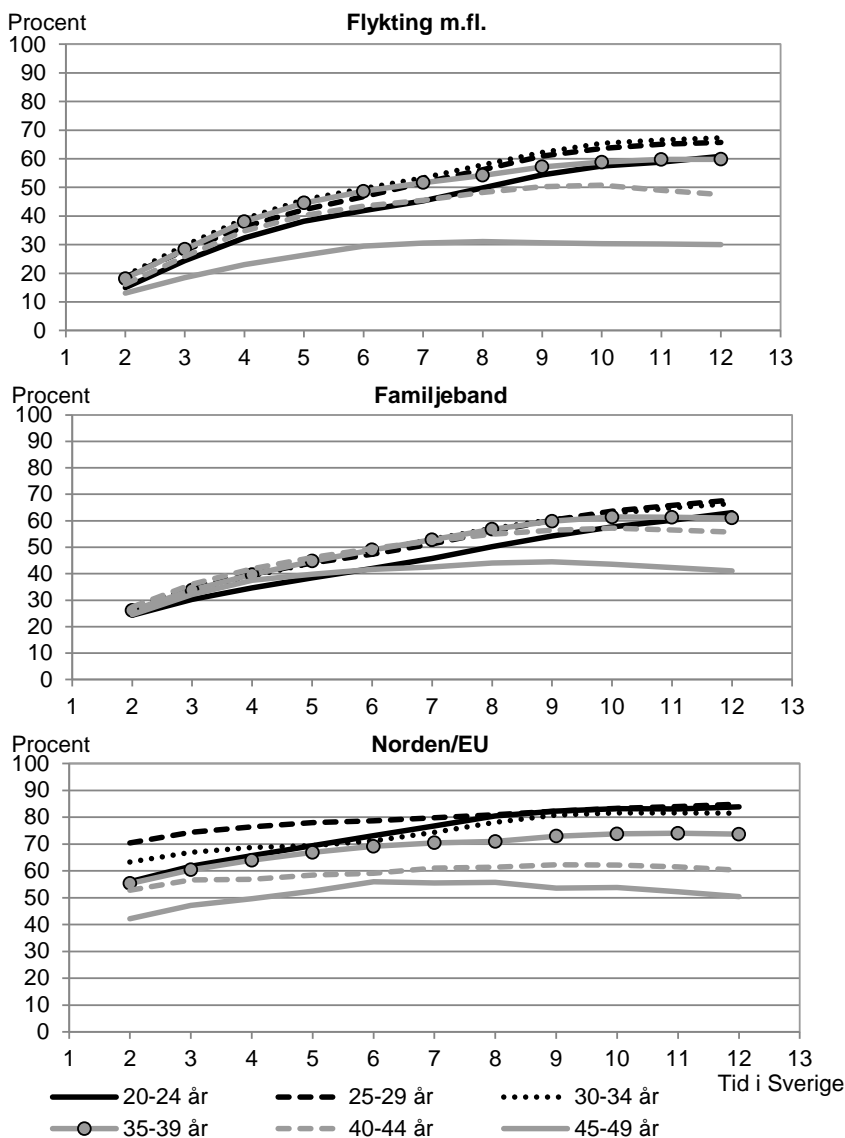
I slutet av den studerade perioden gäller generellt bilden att ju yngre man var vid invandringen desto högre är förvärvsfrekvensen. Detta gäller kvinnor oavsett invandringsgrupp. Ett undantag är kvinnor som

invandrat som flyktingar och anhöriga vid 20–24 års ålder. Dessa kvinnors förvärvsfrekvens är vid slutet av perioden något lägre än hos kvinnor som invandrade vid 25–29 och 30–34 års ålder. Detta kan antas vara kopplat till att kvinnor som invandrade vid 20–24 års ålder är mitt inne i sina barnafödande åldrar i slutet av den studerade perioden och av den anledningen har något lägre förvärvsfrekvens än kvinnor som passerat dessa åldrar. Detta antagande stöds av att kvinnor som invandrade när de var 20–24 år i något större utsträckning än äldre kvinnor fick sin huvudsakliga inkomst från föräldraledighetsersättningar i slutet av den studerade perioden.

Oavsett invandringsorsak har personer som invandrade vid 45–49 års ålder lägst förvärvsfrekvens i slutet av den studerade perioden. Detta skulle kunna förklaras av att kvinnor i gruppen under slutet av perioden närmast sig pensionsålder och kan tänkas ha slutat förvärvsarbete i förtid. Även jämgamla inrikes födda kvinnor har lägre förvärvsfrekvens i dessa åldrar. Information om den huvudsakliga inkomstkällan visar att förekomsten av inkomster från sjuk- eller aktivitetsnedsättning stiger med åldern, vilket talar för förekomsten av, vad som tidigare kallades för, förtidspensionering.

Diagram 2.5**Kvinnors förvärvsfrekvens efter tid i Sverige och ålder vid invandring. Glidande medelvärden över tre år**

Employed women by time in Sweden and age at immigration. Moving averages over three years

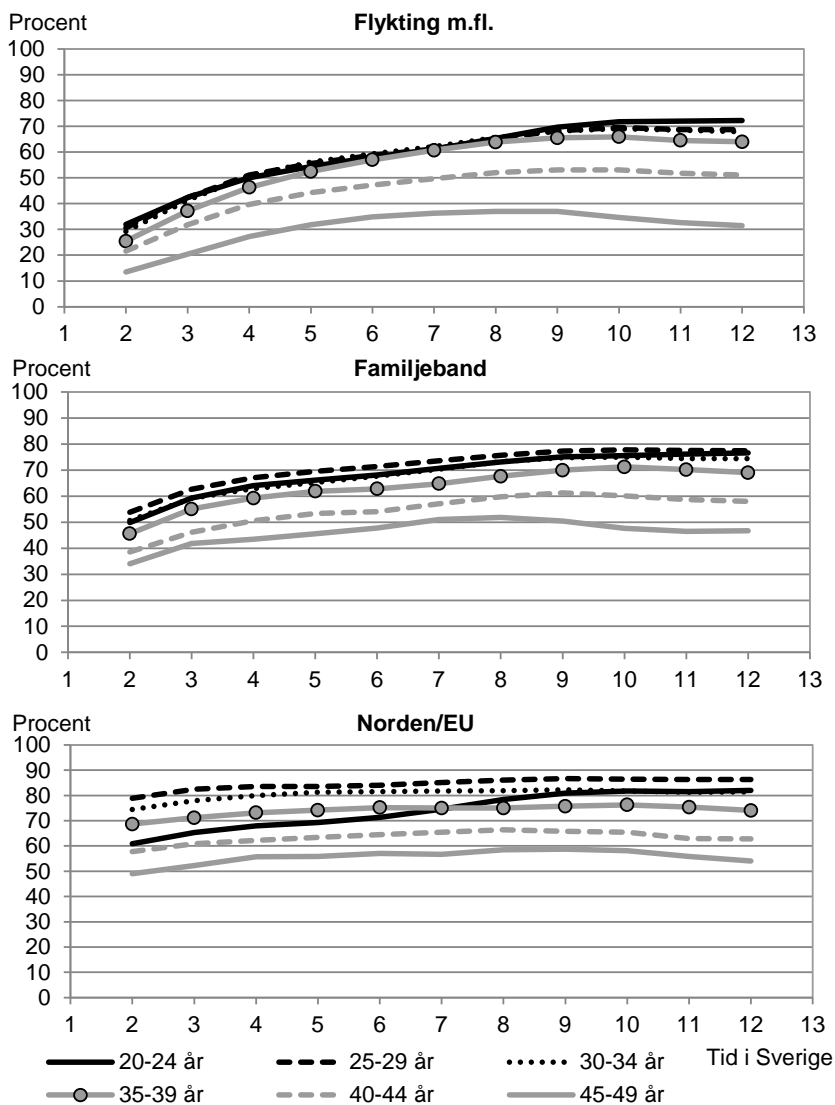
Uppgifterna avser kvinnor som invandrade under 1997–1999, i åldern 20–49 år, och som fanns folkbokförda under 13 sammanhängande år.

Äldre män har lägst förvärvsfrekvens

Den generella trenden för män är att ju yngre man var då invandringen skedde desto högre är förvärvsfrekvensen. Till skillnad från kvinnor gäller detta under hela den studerade perioden, redan kort tid efter invandringen. Ett undantag är dock män från Norden och EU-länderna som invandrade vid 20–24 års ålder. De har en betydligt lägre förvärvsfrekvens i början av perioden än män som invandrade vid 25–29 och 30–34 års ålder, precis som bland kvinnor. Detta kan, liksom bland kvinnor, förklaras av ett högre studiedeltagande i den yngsta åldersgruppen under början av perioden.

Män som invandrade vid 45–49 års ålder har lägst förvärvsfrekvens under hela den studerade perioden. Detta gäller oavsett invandringsgrupp. I slutet av den studerade perioden minskar dessutom förvärvsfrekvensen för den allra äldsta gruppen. Inrikes födda män i samma ålder följer också detta mönster och en förklaring kan vara, liksom bland kvinnorna, att man slutat förvärvsarbeta i förtid.

Diagram 2.6
Mäns förvärvsfrekvens efter tid i Sverige och ålder vid invandring.
Glidande medelvärden över tre år
 Share of employed men by time in Sweden and age at immigration.
 Moving averages over three years

Uppgifterna avser män som invandrade under 1997–1999, i åldern 20–49 år, och som fanns folkbokförda under 13 sammanhängande år.

Åldern vid invandring har betydelse

I avsnitten ovan har det framkommit att de som invandrade vid högre åldrar har lägre förvärvsfrekvens i slutet av den studerade perioden än de som invandrade vid yngre åldrar och att detta kan vara en följd av att de äldsta närmar sig pensionsålder och slutat arbeta i förtid. För att se om åldern vid invandringen har någon påverkan på förvärvsfrekvensen har avståndet till jämgamla inrikes födda kvinnors och mäns förvärvsfrekvens beräknats. Resultaten redovisas nedan i diagram 2.7. Generellt gäller att avståndet till jämgamla inrikes födda kvinnors och mäns förvärvsfrekvens är större ju äldre man var vid invandringen.

Vissa grupper avviker från det generella mönstret. Kvinnor som invandrade som flyktingar och med familjeband som grund för bosättning vid 20–24 års ålder har till exempel större avstånd till jämgamla inrikes födda kvinnor än vad de som invandrade vid 25–29 samt 30–34 års ålder har. Som vi beskrivit tidigare kan en förklaring vara att dessa grupper i något större utsträckning är föräldralediga och därmed frånvarande från arbetsmarknaden. Även inrikes födda kvinnor är naturligtvis föräldralediga men eftersom de i större utsträckning än utrikes födda är etablerade på arbetsmarknaden räknas de ofta fortfarande som förvärvsarbetande även om de är föräldralediga.

Störst avstånd till jämgamla inrikes föddas förvärvsfrekvens har kvinnor och män som invandrade som flyktingar vid 45–49 års ålder. Dessa kvinnor och män har omkring 50 procentenheter lägre förvärvsfrekvens än jämgamla inrikes födda kvinnor och män. Ofta har utrikes födda sämre hälsa än inrikes födda⁶, kanhända är flyktingar som invandrat vid högre åldrar en grupp som i synnerhet har sämre hälsa än andra.

Medborgare från Norden och EU-länderna har minst avstånd till jämgamla inrikes föddas förvärvsfrekvens. Men det generella mönstret över åldrar är tydligt även för denna grupp. Minst avstånd till jämgamla inrikes föddas förvärvsfrekvens har kvinnor som invandrade i 20-årsåldern. Här var avståndet till de inrikes föddas förvärvsfrekvens marginellt. Att avståndet är större för män från Norden och EU-länderna

⁶ Se till exempel *Integration – en beskrivning av läget i Sverige* (SCB, 2013) eller *Integration – utrikes födda i pensionsåldern* (SCB, 2012)

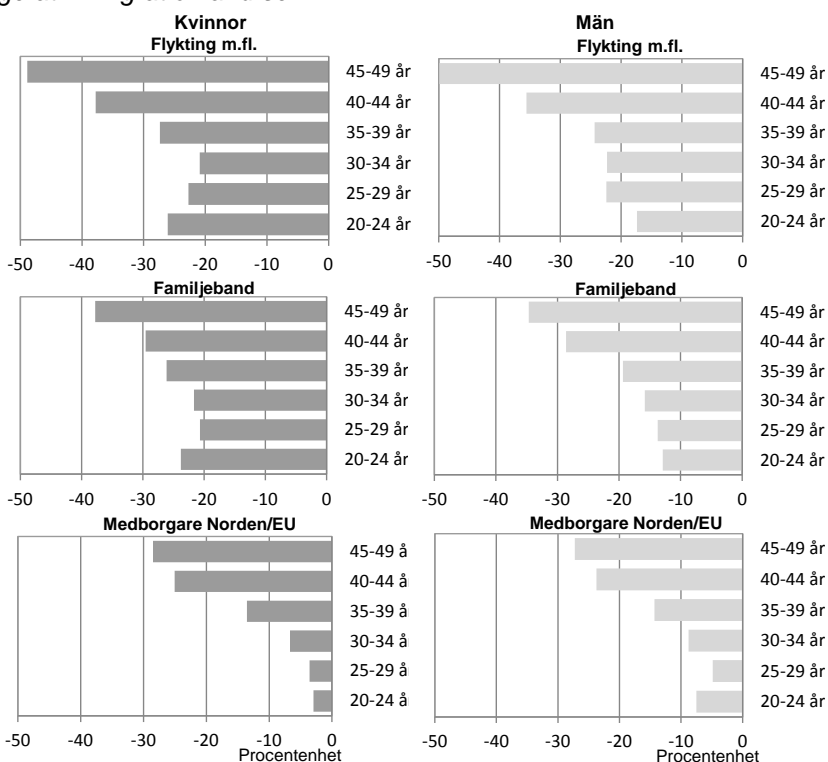
i dessa åldrar kan eventuellt bero på att dessa män i större utsträckning gränspendlar vilket kan leda till att deras förvärvsfrekvens underskattas.

Även när avståndet till inrikes föddas förvärvsfrekvens studeras utifrån olika åldersgrupper bör viss försiktighet iakttas. Personer som, enligt registren, helt saknar inkomster är vanligare bland de som invandrade vid 45–49 års ålder jämfört med de yngre invandrarna. Eventuellt har de äldre invandrarna utan att ha avregistrerats från folkbokföringen återvänt eller utvandrat till ett annat land i större utsträckning, kanske inför pensionen, än vad de yngre invandrarna gjort. Detta skulle medföra att avståndet till inrikes föddas förvärvsfrekvens överskattas för de äldsta grupperna.

Diagram 2.7

Avstånd till inrikes föddas förvärvsfrekvens efter ålder vid invandring och kön

Gap between share of employed foreign born and Swedish born by age at immigration and sex

Uppgifterna avser kvinnor och män som invandrade under 1997–1999, i åldern 20–49 år, och som fanns folkbokförda under 13 sammanhängande år.

Utbildningsnivå

Utbildningsnivån har betydelse för förvärvsfrekvensen både för inrikes och utrikes födda kvinnor och män. Grupper med hög utbildningsnivå har generellt sett högre förvärvsfrekvens än grupper med låg utbildningsnivå.

Över tid kan personer vidareutbilda sig och gå från en utbildningsnivå till en högre nivå. Av den anledningen kommer förvärvsfrekvensen i detta avsnitt analyseras utifrån utbildningsnivån i slutet av den studerade perioden.

Eftergymnasialt utbildade har högst förvärvsfrekvens

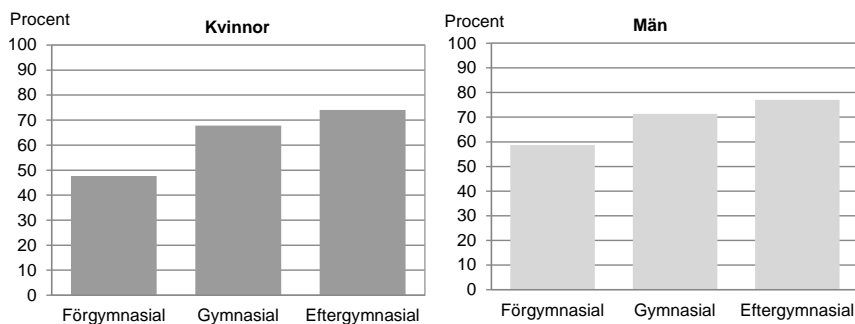
Diagram 2.8 visar att förvärvsfrekvensen följer utbildningsnivån för både kvinnor och män. Förgymnasialt utbildade kvinnor och män har i slutet av den studerade perioden en förvärvsfrekvens omkring 50 respektive 60 procent, medan gymnasialt utbildade kvinnor och mäns förvärvsfrekvens ligger på omkring 70 procent.

Som framgick i diagram 1.4 och 1.5 var eftergymnasial utbildning den vanligaste utbildningsnivån hos utrikes födda kvinnor och män som ingår i denna studie. Dessa kvinnor och män har högst förvärvsfrekvens, över 70 procent, i slutet av perioden.

Diagram 2.8

Kvinnors och mäns förvärvsfrekvens efter utbildningsnivå i slutet av perioden

Employed women and men by educational level at end of period

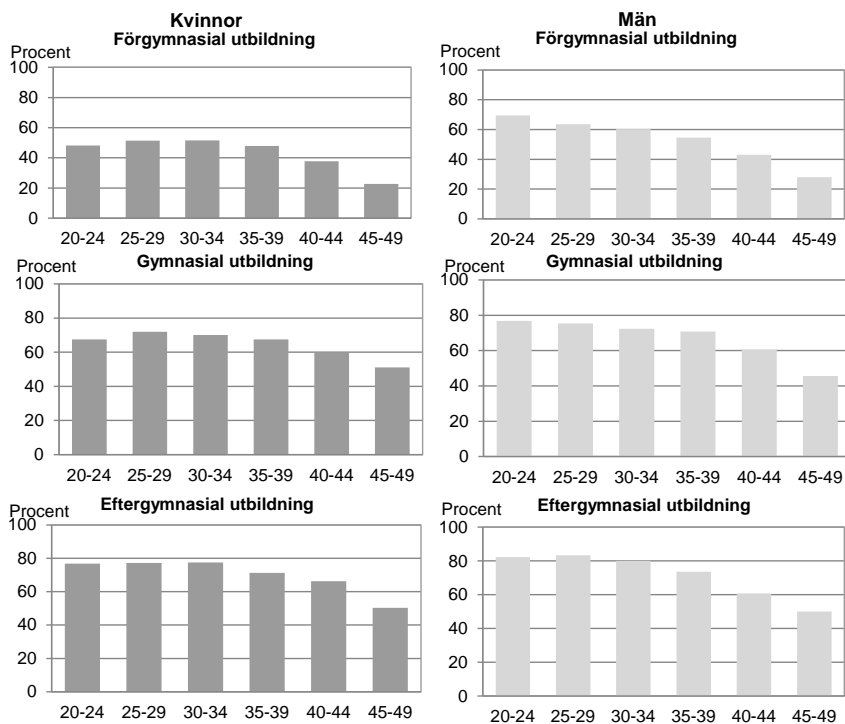
Uppgifterna avser kvinnor och män som invandrade under 1997–1999, i åldern 20–49 år, och som fanns folkbokförda under 13 sammanhängande år.

Utbildningsnivå och ålder vid invandring

Det har tidigare visats att förvärvsfrekvensen varierar med åldern vid invandring och nu är det tydligt att högutbildade har högre förvärvsfrekvens än personer med lägre utbildningsnivå. I diagram 2.9 redovisas förvärvsfrekvensen utifrån både ålder vid invandring och utbildningsnivå.

Generellt gäller att förvärvsfrekvensen är högre ju tidigare i livet man invandrat, oavsett utbildningsnivå. Undantaget är kvinnor i de yngsta åldersgrupperna och som förklarats tidigare är dessa kvinnor i lite högre utsträckning frånvarande från arbetsmarknaden på grund av föräldraledighet.

Kvinnor och män med förgymnasial utbildning som invandrade när de var 45–49 år gamla har lägst förvärvsfrekvens oavsett utbildningsnivå. I dessa grupper förvärvsarbetade mindre än 30 procent av kvinnorna och männen i slutet av perioden. Men det är en relativt liten grupp som berörs av dessa relativt låga förvärvsfrekvenser då majoriteten invandrade vid yngre åldrar.

Diagram 2.9**Förvärvsfrekvens i slutet av perioden efter kön, utbildningsnivå och ålder vid invandring***Employed women and men at end of period by educational level and age at immigration*

Uppgifterna avser kvinnor och män som invandrade under 1997–1999, i åldern 20–49 år, och som fanns folkbokförda under 13 sammanhängande år.

Har högutbildade lättare att nå samma förvärvsfrekvens som inrikes födda?

Det finns skäl att jämföra utrikes föddas förvärvsfrekvens med förvärvsfrekvensen hos jämngamla inrikes födda med samma utbildningsnivå. Man kan ställa sig frågan om utrikes födda med hög utbildningsnivå har en förvärvsfrekvens närmare inrikes föddas nivå än vad lågutbildade utrikes födda har?

I diagram 2.10 redovisas avståndet till inrikes föddas förvärvsfrekvens, men resultaten ger inga entydiga svar. Avståndet till inrikes föddas förvärvsfrekvens ser olika ut för kvinnor och män.

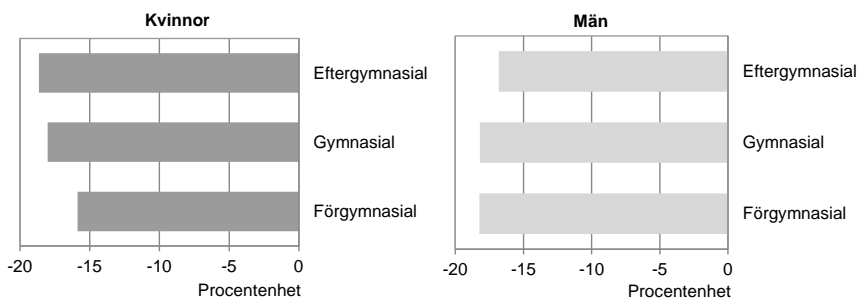
Bland kvinnor är det gruppen med förgymnasial utbildning som har minst avstånd till förvärvsfrekvensen hos inrikes födda kvinnor med samma utbildningsnivå, medan det bland män är gruppen med eftergymnasial utbildning som har minst avstånd till de inrikes föddas förvärvsfrekvens. Det är dock relativt små skillnader mellan de olika utbildningsgrupperna.

När statistiken studeras för de tre vanligaste invandringsgrupperna framkommer det att bland män som invandrat med familjeband som grund för bosättning är det de förgymnasialt utbildade som har mindre avstånd till inrikes födda mäns förvärvsfrekvens än vad män med gymnasial och eftergymnasial utbildning har. Det kan vara så att vissa grupper med eftergymnasial utbildning har något svårare att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden än vad vissa grupper med lägre utbildningsnivå har. Men det är viktigt att komma ihåg att grupper med hög utbildningsnivå ändå har högre förvärvsfrekvens än grupper med lägre utbildningsnivå.

Diagram 2.10

Avstånd till inrikes födda kvinnors och mäns förvärvsfrekvens efter utbildningsnivå

Gap between share of employed foreign born and Swedish born women and men by level of education

Uppgifterna avser kvinnor och män som invandrade under 1997–1999, i åldern 20–49 år, och som fanns folkbokförda under 13 sammanhängande år.

3 Sysselsättning hos icke-förvärvsarbetande

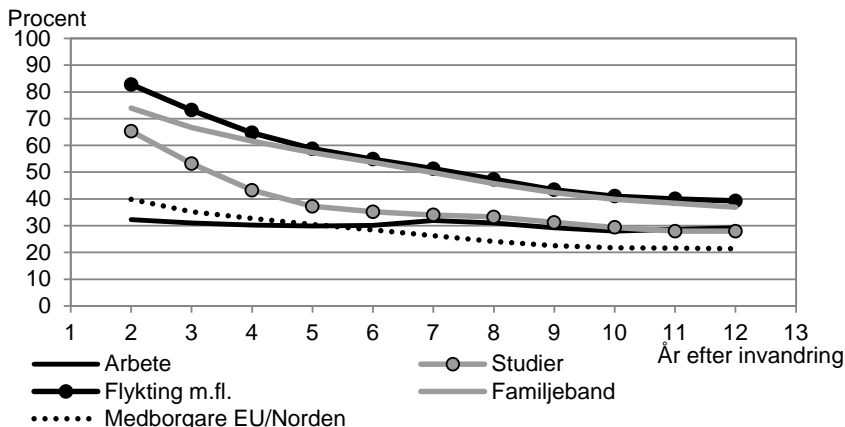
I detta kapitel ligger fokus på de kvinnor och män som inte förvärvsarbetar. Först redovisas hur många som inte förvärvsarbetar under början, mitten och slutet av den studerade perioden. Sedan beskrivs vad dessa personer istället ägnar sig åt och hur de försörjer sig.

Vanligt att inte förvärvsarbeta kort efter invandringen

I föregående kapitel redovisas hur andelen förvärvsarbetande stigit år från år efter invandringen. I detta avsnitt beskrivs hur andelen som inte förvärvsarbetar förändras över tid. Av kvinnor som invandrat som flyktingar eller som anhöriga (med familjeband som grund för bosättning) är det omkring 40 procent som inte förvärvsarbetar i slutet av perioden. Bland männen ligger motsvarande andel på omkring 35 procent av flyktingarna och omkring 30 procent av anhöriginvandrarna. Detta framkommer i diagram 3.1 och 3.2. Lägst andel som inte förvärvsarbetar återfinns bland kvinnor och män som invandrat med arbete eller studier som grund för bosättning samt medborgarna från de andra nordiska länderna och EU:s medlemsländer.

Diagram 3.1
Ej förvärvsarbetande kvinnor efter invandringsgrupp och tid i Sverige. Procent

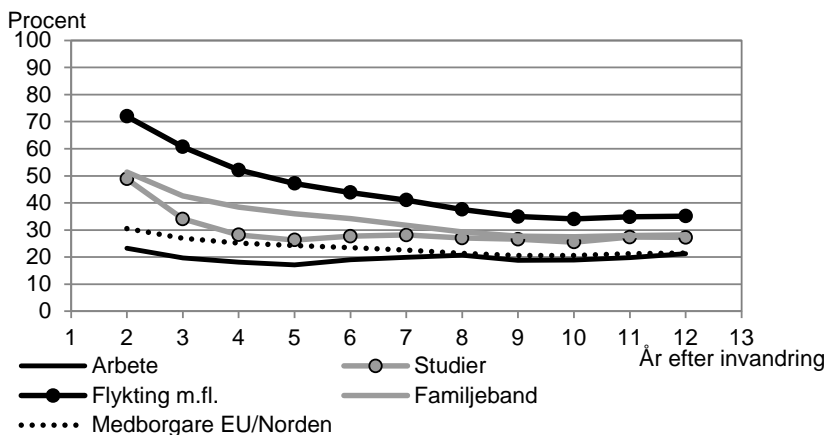
Not employed women by immigration group and time in Sweden

Uppgifterna avser kvinnor som invandrade under 1997–1999, i åldern 20–49 år, och som fanns folkbokförda under 13 sammanhängande år.

Diagram 3.2
Ej förvärvsarbetande män efter invandringsgrupp och tid i Sverige. Procent

Not employed men by immigration group and time in Sweden

Uppgifterna avser män som invandrade under 1997–1999, i åldern 20–49 år, och som fanns folkbokförda under 13 sammanhängande år.

I tabell 3.1 redovisas hur antalet kvinnor och män som saknar förvärvsarbete minskar allt eftersom tiden går sedan invandringen. Antalet utan förvärvsarbete mer än halverades för de flesta grupper mellan början och slutet av den studerade perioden.

Av tabellen framgår att arbetskraftsinvandrare och studenter utgör små grupper, särskilt under slutet av perioden. På grund av storleken på dessa grupper kommer inte några närmare studier av vad dessa personer sysselsätter sig med att göras.

Tabell 3.1

Antal ej förvärvsarbetande kvinnor och män efter invandringsgrupp och tid i Sverige

Number of not employed women and men by immigration group and time in Sweden

	Kvinnor			Män		
	År 1	År 7	År 13	År 1	År 7	År 13
Medborgare Norden/EU	1 175	673	533	1 047	662	615
Medborgare utanför Norden/EU	15 530	9 179	6 569	10 306	5 047	4 335
därav flykting m.fl.	4 268	2 395	1 831	6 075	2 975	2 559
därav familjeband	11 042	6 684	4 653	3 942	1 929	1 640
därav arbete	44	35	27	96	71	72
därav studier	176	65	58	193	72	64
Total	16 705	9 852	7 102	11 353	5 709	4 950

Uppgifterna avser kvinnor och män som invandrade under 1997–1999, i åldern 20–49 år, och som fanns folkbokförda under 13 sammanhängande år.

Gruppering av aktiviteter

Som nämnts tidigare i denna rapport antas att många som invandrat ägnar sig åt studier under sin första tid i Sverige. För att beskriva vad kvinnor och män som inte förvärvsarbetar ägnar sig åt har olika kategorier skapats utifrån information om olika typer av inkomster och ersättningar, till exempel förvärvsinkomster och arbetsrelaterade ersättningar, ersättningar för arbetslöshet och studiemedelsinkomster. Även uppgifter om registrering i olika skolformer samt närvaro på

svenskundervisning för invandrare (SFI) har använts. Nedan sammanfattas de olika kategorierna.

Sysselsatta

Som sysselsatt räknas alla med förvärvsinkomst och arbetsrelaterade ersättningar på minst ett prisbasbelopp. Prisbasbeloppet var 36 400 kronor under 1998 och 44 000 kronor under 2012. Personer som arbetat en del av året men även studerat räknas också till denna grupp. Även personer som arbetat en del av året men också varit både studerande och arbetslösa räknas in i gruppen sysselsatta.

Eftersom vi i detta kapitel avser att studera personer som inte förvärvsarbetar kan det tyckas besynnerligt att någon skulle kunna tillhöra gruppen sysselsatta. Men det förvärvsarbete som tidigare beskrivits mäts under november månad och därmed räknas personer som till exempel är arbetslösa just under november men som arbetar under andra månader inte med. De fallen räknas istället med här, i kategorin sysselsatta.

Arbetslösa

Som arbetslös räknas de med arbetslöshetsersättning. I denna grupp kan det förekomma personer som har arbetat under året men då i så liten omfattning att förvärvsinkomster och arbetsrelaterade ersättningar är mindre än ett prisbasbelopp.

Studenter

I kategorin studenter finns både personer som läser SFI och som studerar i andra skolformer. Här finns även personer som både varit studerande och arbetslösa under ett och samma år.

Pensionärer

Pensionärer redovisas oavsett om de har en förvärvsinkomst eller inte. Eftersom grupperna som studeras inte uppnått åldern för ålderspension under den studerade perioden består denna kategori av personer som slutat förvärvsarbete i förtid och har inkomster från sjuk- och aktivitetsersättningar.

Övriga

Personer som inte förekommer i någon av ovan nämnda kategorier har delats upp i fyra grupper utifrån sin huvudsakliga inkomst. Grupperna avser **vård av barn eller anhörig, ekonomiskt bistånd, övrig inkomst** samt **saknar inkomst**.

Vård av barn syftar här till att den huvudsakliga inkomsten kommer från föräldraledighetsersättning. Ekonomiskt bistånd omfattar individualiserad ersättning som försörjningsstöd och introduktionsstöd till nyanlända. Kategorin övrig inkomst omfattar inkomster från sjukersättningar men även löneinkomster och inkomster från pension. Inkomsterna som avses här är relativt låga inkomster då inkomster över ett prisbasbelopp fångas upp i de ovan nämnda kategorierna *syssestatta* alternativt *pensionärer*.

Kvinnor och män som inte förvärvsarbetar

Nedan redovisas vilka av ovan nämnda kategorier de kvinnor och män som saknar förvärvsarbete istället tillhör. Fokus ligger på tre tidpunkter under den studerade perioden: början, mitten och slutet. Observera att antalet som saknar förvärvsarbete minskar över tid. Detta innebär att om *andelen* i en viss kategori, till exempel ekonomiskt bistånd, ökar från början till slutet av perioden behöver det inte innebära att *antalet* med ekonomiskt bistånd ökar.

Studier vanligt förekommande kort efter invandringen

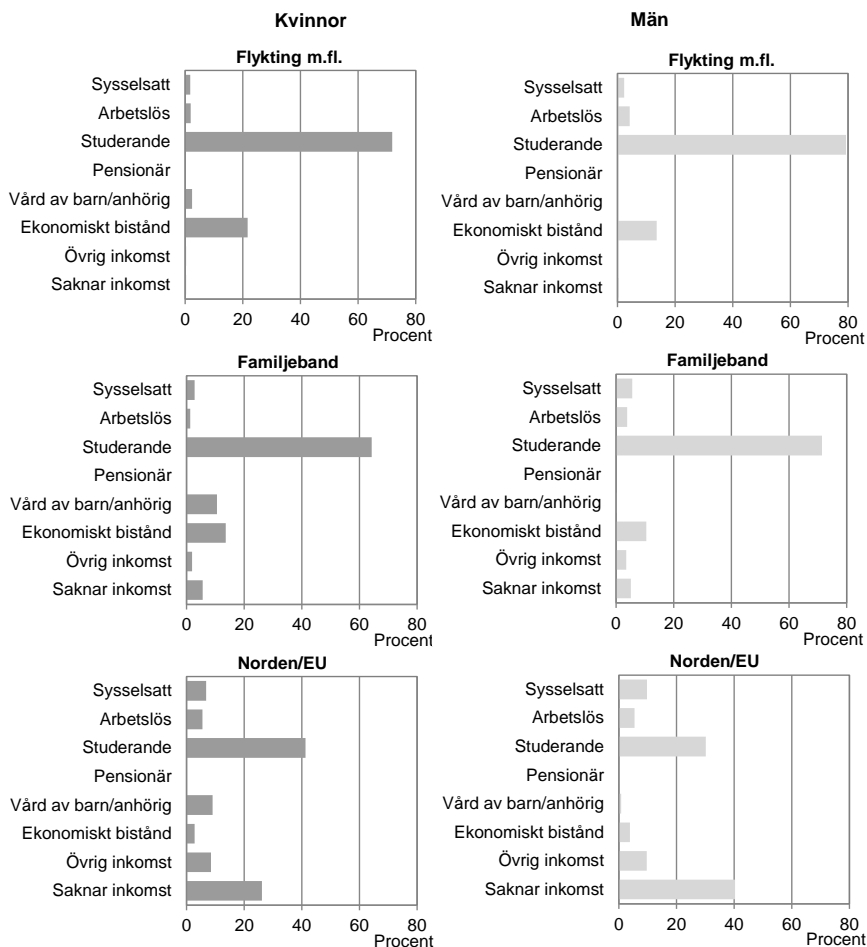
För de som inte räknas som förvärvsarbetande i kapitel 2 är det vanligt att studera under början av perioden. Det gäller alla invandringsgrupper men är framförallt vanligt bland kvinnor och män som invandrat som flyktingar eller med familjeband som grund för bosättning. Drygt 70 procent av kvinnorna och 80 procent av männen som invandrat som flyktingar och som i början av perioden inte förvärvsarbetar ägnar sig åt studier. För kvinnor och män med familjeband som grund för bosättning är motsvarande andel över 60 respektive 70 procent och för kvinnor och män från Norden och EU-länderna gäller att 40 respektive 30 procent ägnar sig åt studier. Till studier räknas både SFI och andra skolformer. Alla kommuner i Sverige är skyldiga att erbjuda vuxna invandrare som saknar baskunskaper i svenska språket möjlighet att delta i SFI. Normalt sett ska kurser finnas tillgängliga inom tre månader från att en individ folkbokför sig.

I de fall då man inte ägnar sig åt studier i början av perioden fick man som flykting eller anhöriginvandrare sin inkomst från främst ekonomiskt bistånd, alltså försörjningsstöd eller introduktion till nyanlända. Detta är relativt ovanligt bland medborgare från Norden och EU-länderna.

Att sakna inkomst är istället vanligt bland kvinnor och män från Norden och EU-länderna. Det är närmare 30 procent av kvinnorna och 40 procent av männen i denna grupp som helt saknar inkomster. Att sakna inkomst är ovanligt bland övriga invandringsgrupper. Troligtvis kan gränspendlingen förklara varför framförallt medborgare från Norden och EU-länderna saknar inkomst. Gränspendling är, som nämnts tidigare, vanligare bland nordiska medborgare, men löneinkomster från andra länder finns inte medräknad i denna statistik. Saknad inkomst kan vara ett tecken på att dessa personer inte finns i landet.

Inkomst för vård av barn eller anhörig förekommer för vissa grupper av kvinnor i början av den studerade perioden. Omkring var tionde kvinna som invandrat med familjeband som grund för bosättning eller är från Norden och EU-länderna fick sin huvudsakliga inkomst från ersättningar för föräldraledighet eller vård av anhörig. Detta är ovanligt bland män.

Arbetslöshet är en begränsad förekomst hos de som inte förvärvsarbetar under början av perioden oavsett invandringsgrupp.

Diagram 3.3**Ej förvärvsarbetande kvinnor och män i början av perioden efter invandringsgrupp och kategori***Not employed women and men at beginning of period by immigration group and category*

Uppgifterna avser kvinnor och män som invandrade under 1997–1999, i åldern 20–49 år, och som fanns folkbokförda under 13 sammanhängande år.

Minskat studiedeltagande vid mitten av perioden

Vid mitten av den studerade perioden, sju år efter invandring, har antalet som saknar förvärvsarbete minskat från 28 000 till drygt 15 000 personer (se tabell 3.1). Fördelningen av vilken kategori kvinnor och män tillhör ser annorlunda ut jämfört med fördelningen i början av perioden.

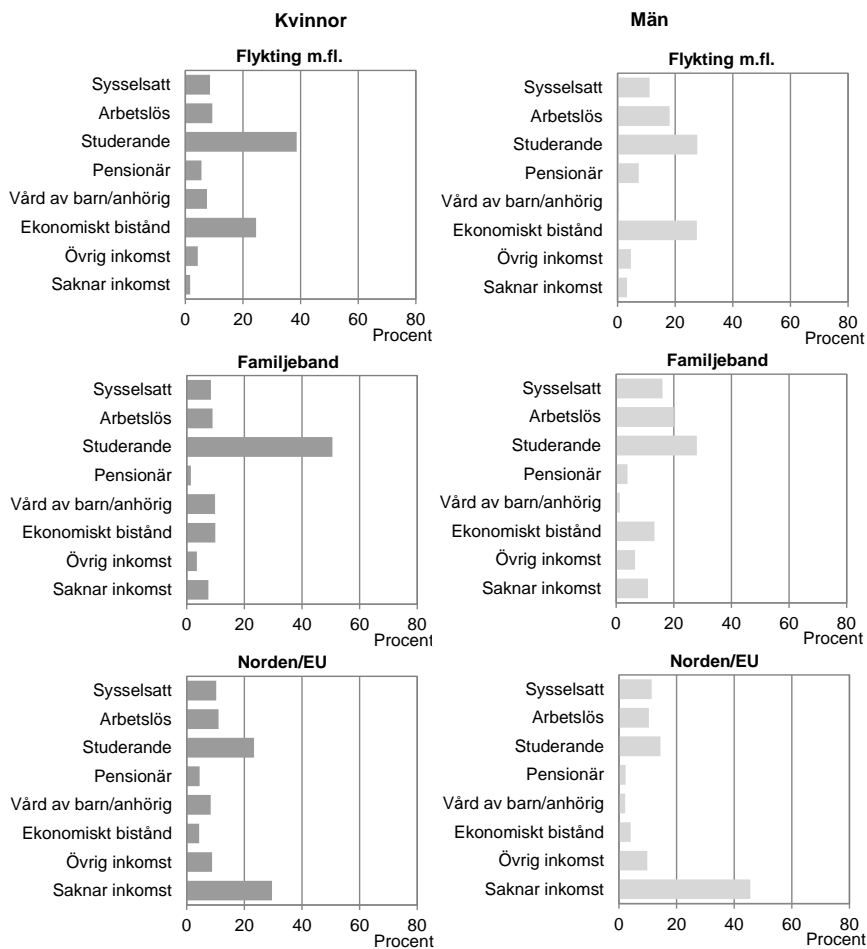
Framförallt utgör inte studier en lika vanlig aktivitet i mitten av perioden som i början av den. Detta gäller oavsett invandringsgrupp men andelen som tillhör gruppen studerande är mindre bland framförallt män. När studier inte längre utgör den huvudsakliga aktiviteten finns istället en större spridning över vilken kategori kvinnor och män tillhör.

Både att ha en sysselsättning respektive att vara arbetslös är något vanligare kategorier att tillhöra vid mitten av perioden än i början av perioden för de flesta invandringsgrupper. Detta gäller kvinnor såväl som män.

Andelen där den huvudsakliga inkomsten består av ekonomiskt bistånd är något vanligare vid mitten av perioden än vid början av perioden hos kvinnor och män som invandrat som flyktingar.

Vid mitten av den studerade perioden förekommer också pensionärer, personer med sjuk- och aktivitetsersättningar, men andelen i denna grupp är relativt liten för både kvinnor och män.

Andelen som helt saknar inkomst är ungefär lika stor vid mitten av perioden som vid början av perioden bland kvinnor och män från Norden och EU-länderna. Men vid mitten av perioden förekommer det också att kvinnor och män med flyktingskäl och familjeband som grund för bosättning saknar inkomst. Dock inte alls i samma omfattning som bland kvinnor och män från Norden och EU-länderna.

Diagram 3.4**Ej förvärvsarbetande kvinnor och män i mitten av perioden efter invandringsgrupp och kategori***Not employed women and men at middle of period by immigration group and category*

Uppgifterna avser kvinnor och män som invandrade under 1997–1999, i åldern 20–49 år, och som fanns folkbokförda under 13 sammanhängande år.

Vanligare med arbetslöshet efter lång tid i Sverige

Efter 13 års tid i Sverige har antalet utan förvärvsarbete minskat ytterligare till totalt omkring 12 000 personer.

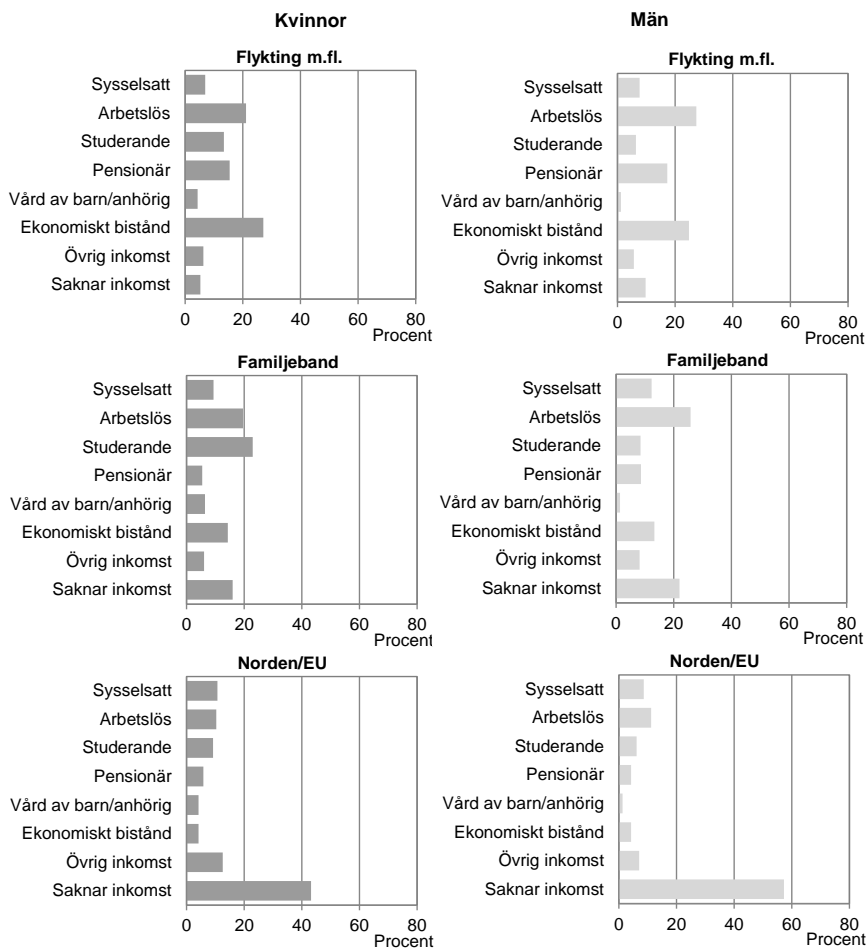
Jämfört med tidigare studerar en relativt liten andel av de ej förvärvsarbetande i slutet av perioden. Detta gäller oavsett invandringsgrupp. Det är bara bland kvinnor med familjeband som grund för bosättning som studier fortfarande är den vanligaste aktiviteten.

Andelen arbetslösa är större vid slutet av den studerade perioden än tidigare för både kvinnor och män med flyktingskäl och familjeband som grund för bosättning medan medborgare från Norden och EU-länderna är arbetslösa i ungefär samma utsträckning som i mitten av perioden.

Andelen som är pensionerade, och fick sina inkomster från sjuk- och aktivitetsersättningar, har också ökat vid slutet av den studerade perioden jämfört med i början. Det gäller både kvinnor och män oavsett invandringsgrupp.

Andelen som fick sin huvudsakliga inkomst från ekonomiskt bistånd är ungefär lika stor i slutet av perioden som vid mitten av perioden för de studerade grupperna.

I slutet av perioden är andelen som helt saknar inkomst som störst. Detta gäller både kvinnor och män från alla invandringsgrupper men störst är andelen bland medborgare från Norden och EU-länderna. Bland dessa saknar 40 procent av kvinnorna och knappt 60 procent av männen inkomst. Som nämnts tidigare saknar framförallt medborgare från Norden och EU-länderna inkomst på grund av att gränspendlingen inte registreras i statistiken som används i denna studie. Men saknad inkomst kan också vara ett tecken på att dessa personer inte finns i landet utan utgör så kallad övertäckning i registren.

Diagram 3.5**Ej förvärvsarbetande kvinnor och män i slutet av perioden efter invandringsgrupp och kategori***Not employed women and men at end of period by immigration group and category*

Uppgifterna avser kvinnor och män som invandrade under 1997–1999, i åldern 20–49 år, och som fanns folkbokförda under 13 sammanhängande år.

Sammanfattningsvis är det framförallt förekomsten av studier som förändrats mest från början av perioden till slutet av den. Det är framförallt kvinnor och män som invandrat som flyktingar eller med familjeband som grund för bosättning som i störst utsträckning ägnar sig åt studier en kort tid efter invandringen. Detta beror på att många då går på SFI. Nedan redovisas fördelningen mellan olika kategorier även i tabellform.

Tabell 3.2**Ej förvärvsarbetande kvinnor i början, mitten och slutet av perioden efter invandringsgrupp och kategori. Procent**

Not employed women in beginning, middle and end of period by immigration group and category. Percent

	Kvinnor								
	Flyktingar m.fl.			Familjeband			Norden/EU		
	År 1	År 7	År 13	År 1	År 7	År 13	År 1	År 7	År 13
Sysselsatt	2	9	7	3	8	9	7	10	11
Arbetslös	2	9	21	1	9	20	6	11	10
Studerande	72	39	13	64	51	23	41	23	9
Pensionär	0	6	15	0	1	5	0	4	6
Vård av barn/ anhörig	2	8	4	11	10	6	9	8	4
Ekonomiskt bistånd	22	25	27	14	10	14	3	4	4
Övrig inkomst	0	4	6	2	4	6	8	9	13
Saknar inkomst	0	2	5	6	8	16	26	30	43
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Uppgifterna avser kvinnor som invandrade under 1997–1999, i åldern 20–49 år, och som fanns folkbokförda under 13 sammanhängande år.

Tabell 3.3**Ej förvärvsarbetande män i början, mitten och slutet av perioden efter invandringsgrupp och kategori. Procent***Not employed men in beginning, middle and end of period by immigration group and category. Percent*

	Män								
	Flyktingar m.fl.			Familjeband			Norden/EU		
	År 1	År 7	År 13	År 1	År 7	År 13	År 1	År 7	År 13
Syssestätt	2	11	8	6	16	12	10	11	9
Arbetslös	4	18	27	4	20	26	5	10	11
Studerande	79	28	6	71	28	8	30	14	6
Pensionär	0	7	17	0	4	9	0	2	4
Vård av barn/ anhörig	0	1	1	0	1	1	1	2	1
Ekonomiskt bistånd	14	27	25	10	13	13	4	4	4
Övrig inkomst	0	5	6	4	7	8	10	10	7
Saknar inkomst	0	3	10	5	11	22	40	46	57
Total	100	100	100	100	100	100	100	100	100

Uppgifterna avser män som invandrade under 1997–1999, i åldern 20–49 år, och som fanns folkbokförda under 13 sammanhängande år.

Avslutning

Ett ökat arbetsmarknadsdeltagande hos den utrikes födda befolkningen är viktig både ur ett samhällsperspektiv och för den enskilde individen. I denna rapport studeras utrikes födda kvinnor och män som invandrat under åren 1997–1999, i åldern 20–49 år, och som fanns folkbokförda i Sverige under 13 sammanhängande år. Det är viktigt att poängtera att resultaten i rapporten inte kan betraktas som allmängiltiga för alla utrikes födda i Sverige. Personer som invandrat under senare år kan komma att ha en annan utveckling av etableringen på arbetsmarknaden.

Resultaten i rapporten visar att förvärvsfrekvensen är relativt låg kort tid efter invandringen. Att förvärvsfrekvensen är låg beror på att majoriteten av de som invandrat då studerar. Detta är viktigt att ha i åtanke när utrikes föddas förvärvsarbete analyseras för ett specifikt år. Många gånger redovisas endast förvärvsfrekvensen för utrikes födda utan att ta hänsyn till hur länge man bott i Sverige. Om andelen förvärvsarbete utrikes födda studeras ett visst år så beror nivån på förvärvsfrekvensen bland annat på hur många i denna grupp som nyligen invandrat till Sverige. Om det är många som nyligen invandrat och därmed är mitt uppe i sina språkstudier påverkar det förvärvsfrekvensen i negativ bemärkelse.

Resultaten i rapporten visar också att förvärvsfrekvensen ökar med tiden i Sverige för alla grupper som studerats. I slutet av den studerade perioden finns dock stora skillnader mellan olika grupper. Framförallt har kvinnor och män som kommit med flykting eller familjeband som grund för bosättning betydligt lägre förvärvsfrekvens än de som kommit med arbete och studier som grund för bosättning eller från Norden och EU-länderna. Oavsett invandringsorsak har utrikes födda kvinnor och män lägre förvärvsfrekvens än jämgamla inrikes födda. Men resultaten ska tolkas varsamt då det förekommer att förvärvsfrekvensen underskattas på grund av att personer flyttat från landet utan att avregistreras från folkbokföringen. Detta tycks vara mest problematiskt för redovisningen av personer som kommit med arbete eller studier som grund för bosättning samt för personer från Norden och EU-länderna. För nordiska kvinnor och kanske framförallt män är förvärvsfrekvensen dessutom underskattad på grund av gränspendlingen då förvärvsarbete som sker utanför Sverige inte räknas med i statistiken.

Som nämndes kan personer som invandrat under senare år ha en annan utveckling av etableringen på arbetsmarknaden. Tidpunkten för invandringen kan påverka hur lyckad etableringen på arbetsmarknaden blir. En lågkonjunktur kan till exempel försvåra etableringen och fördröja utvecklingen av förvärvsfrekvensen. Av denna anledning är det viktigt att fortsätta att jämföra utvecklingen av förvärvsfrekvensen för grupper som invandrat under andra år än de som studerats här.

Det finns även fler aspekter av etableringen på arbetsmarknaden som skulle kunna vara av intresse att studera närmare. Redovisningen i denna rapport baseras på arbetsmarknadsstatistik som mäter arbete under november månad. Den visar inte hur väletablerad man är på arbetsmarknaden och hur detta förändras över tid från invandringen, något som kan vara av intresse att studera närmare framöver. Ytterligare studier skulle också kunna fokusera på vilken typ av arbete man ägnar sig åt. Statistik har visat att utrikes födda med högskoleutbildning i högre grad än inrikes födda med samma utbildningsnivå har ett yrke med lägre utbildningskrav.⁷ Det finns därmed skäl att studera hur yrkets krav på utbildning och individens utbildning stämmer överens och om detta förändras över tid från invandringen.

⁷Integration – en beskrivning av läget i Sverige (SCB, 2013)

Fakta om statistiken

Detta omfattar statistiken

I denna rapport beskrivs utvecklingen av andelen förvärvsarbete från året efter invandring. Populationen som studeras omfattar utrikes födda kvinnor och män som invandrade under åren 1997–1999. De var 20–49 år gamla i slutet av året som dem invandrade under. Det är dessutom endast de som fanns folkbokförda under 13 sammanhängande år som studeras. Det innebär att vi som längst kan följa gruppen som invandrade under 1999 till och med år 2012.

Datamaterialet har hämtats från SCB:s databas för integrationsstudier, STATIV. I viss utsträckning har även så kallade RAKS-uppgifter använts. RAKS står för Registerbaserad aktivitetsstatistik och är en sammanställning och vidareutveckling av variabler som finns i LISA-databasen. För mer information om databaserna, se www.scb.se/stativ och www.scb.se/lisa.

Definitioner och förklaringar

Invandringsgrupper

I rapporten har utrikes födda kvinnor och män grupperats utifrån det medborgarskap och grund för bosättning de hade vid invandringen. Följande grupperingar har gjorts.

Medborgare Norden/EU:

Här ingår medborgare från de nordiska länderna samt medborgare från de länder som var medlemmar i EU året för invandring: Belgien, Danmark, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Island, Italien, Luxemburg, Nederländerna, Norge, Portugal, Spanien, Storbritannien och Nordirland, Tyskland, samt Österrike.

Medborgare utom Norden/EU:

Här ingår medborgare från övriga länder som ej listats ovan. Redovisningen över dessa medborgare har dessutom delats upp efter

deras grund för bosättning:

- Arbete
- Familjeband
- Flyktingar och andra skyddsbehövande
- Studier
- Övrig/okänd

Gruppering av aktiviteter

I rapporten studeras aktiviteter och inkomster hos kvinnor och män som ej förvärvsarbetar. Följande uppdelning av kategorier har gjorts.

Sysselsatta

Som sysselsatt räknas alla med förvärvsinkomst och arbetsrelaterade ersättningar på minst ett prisbasbelopp. Personer som arbetat en del av året men även studerat räknas också till denna grupp. Även personer som arbetat en del av året men också varit både studerande och arbetslösa räknas in i gruppen sysselsatta.

Arbetslösa

Som arbetslös räknas de med arbetslöshetsersättning. I denna grupp kan det förekomma personer som har arbetat under året men då i så liten omfattning att förvärvsinkomster och arbetsrelaterade ersättningar är mindre än ett prisbasbelopp.

Studenter

I kategorin studenter finns både personer som läser SFI och som studerar i andra skolformer. Här finns även personer som både varit studerande och arbetslösa under ett och samma år.

Pensionärer

Pensionärer redovisas oavsett om de har en förvärvsinkomst eller inte. Eftersom grupperna som studeras inte uppnått åldern för ålderspension under den studerade perioden består denna kategori av personer som slutat förvärvsarbete i förtid och har inkomster från sjuk- och aktivitetsersättningar.

Övriga

Personer som inte förekommer i någon av ovan nämnda kategorier har delats upp i fyra grupper utifrån sin huvudsakliga inkomst. Grupperna avser **vård av barn eller anhörig, ekonomiskt bistånd, övrig inkomst** samt **saknar inkomst**.

Vård av barn syftar här till att den huvudsakliga inkomsten kommer från föräldraledighetsersättning. Ekonomiskt bistånd omfattar individualiserad ersättning som försörjningsstöd och introduktionsstöd till nyanlända. Kategorin övrig inkomst omfattar inkomster från sjukersättningar men även löneinkomster och inkomster från pension. Inkomsterna som avses här är relativt låga inkomster då inkomster över ett prisbasbelopp fångas upp i de ovan nämnda kategorierna *sysselessatta* alternativt *pensionärer*.

Så görs statistiken

I denna rapport studeras utvecklingen av förvärvsfrekvensen. Det innebär att andelen förvärvsarbetande studeras över tid från året efter invandringen.

För att en person ska räknas som förvärvsarbetande krävs att man ska ha arbetat i genomsnitt minst en timme i veckan under november månad.

Förvärvsfrekvensen, eller andelen förvärvsarbetande, redovisas som glidande medelvärden över tre år. Dessutom standardiseras resultaten utifrån ålder.

Åldersstandardisering

Förvärvsfrekvensen för en grupp beror på gruppens ålder vid mättillfället och då ålderssammansättningen mellan olika grupper av utrikes födda samt mellan utrikes och inrikes födda skiljer sig åt har resultaten i rapporten åldersstandardiserats. Det innebär att förvärvsfrekvensen kan jämföras mellan grupper med olika ålderssammansättning utan att åldern påverkar resultaten. Genomgående har förvärvsfrekvensen för olika grupper av kvinnor respektive män standardiserats utifrån hela gruppen utrikes födda kvinnors och mäns ålderssammansättning. Till exempel har förvärvsfrekvensen hos kvinnor som invandrat med familjeband som grund för bosättning standardiserats utifrån hela gruppen utrikes födda kvinnors ålderssammansättning.

Statistikens tillförlitlighet

De uppgifter som redovisas i denna rapport kommer framförallt från databasen STATIV som i sin tur utgör en samling av uppgifter från flera olika register. Ursprungligen kommer uppgifterna som används i rapporten från Registret över totalbefolkningen (RTB), Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS), Inkomst- och taxeringsregistret (IoT) samt Utbildningsregistret. Mer ingående beskrivningar av tillförlitligheten på samtliga register som använts finns på SCB:s webbplats.

Övertäckning

Statistiken baseras på totalräknade register vilka generellt sett har god kvalitet. Vissa felkällor finns dock. De felkällor som kan vara av betydelse i denna rapport är framför allt övertäckningen i RTB. Populationen som studeras i rapporten bygger på uppgifter från RTB och avser den folkbokförda befolkningen. Det finns både personer som borde vara folkbokförda men som inte är det (undertäckning) och personer som är folkbokförda men inte borde vara det (övertäckning). Några exakta mått på storleken på dessa brister finns inte, men övertäckningen betraktas som ett betydligt större problem än undertäckningen. Den främsta orsaken till övertäckning är att utflyttning från landet inte alltid anmäls till Skatteverket. I en uppskattning som gjorts överskattas befolkningen med 30 000–75 000 personer, varav merparten är födda utomlands⁸. Detta innebär att framförallt utrikes föddas förvärvsfrekvens underskattas då nämnaren i beräkningen är för stor.

Om Skatteverket finner att en person inte längre finns i landet hanteras den oanmälda emigrationen i efterhand. Individerna som berörs registreras som utflyttade fast då med ett utflyttningstillfälle ibland flera år senare än det verkliga flyttillfället. När en grupp som bott länge i Sverige studeras har det funnits mer tid för Skatteverket att följa upp och avregistrera personer som inte längre finns i landet. Att därmed endast studera personer som varit folkbokförda i Sverige under en lång sammanhängande tid är ett försök att minska övertäckningsproblematiken. Hur mycket övertäckningen minskar är dock svårt att

⁸ Övertäckningen i Registret över totalbefolkningen Bakgrundsfakta, Befolknings- och välfärdsstatistik 2010:5 (SCB, 2010)

säga. Det är framförallt underskattningen av förvärvsfrekvensen under början av den studerade perioden som hanteras med detta förfarande. Personer som oannonserat flyttat från Sverige i slutet av den studerade perioden har Skatteverket troligtvis inte hunnit hantera.

Gränspendling

Utöver övertäckningen som beskrivs ovan underskattas även förvärvsfrekvensen för personer som är folkbokförda i Sverige men förvärvsarbetar i något annat land. I framförallt gränsregioner pendlar många till andra sidan gränsen för att arbeta och ingår då inte i den registerbaserade arbetsmarknadsstatistiken som används i denna rapport. Det är framförallt män från Norden vars förvärvsfrekvens underskattas på grund av gränspendling. Mer information om gränspendlingens effekter finns att läsa i avsnittet *Fakta om statistiken* i rapporten *Integration – en beskrivning av läget i Sverige* som publicerades år 2013.

Bra att veta

SCB ansvarar för statistik om integration sedan Integrationsverkets nedläggning 30 juni 2007. Tidigare publicering inom området, till exempel *Rapport Integration*, har getts ut av Integrationsverket. Detta är den sjunde rapporten i serien *Integration* som SCB publicerar. Samtliga rapporter finns tillgängliga på SCB:s webbplats och kan även beställas i tryckt form. På SCB:s webbplats redovisas även indikatorer om integration. Indikatorerna spänner över flera ämnesområden och redovisas för riket, län och kommuner samt vissa stadsdelsområden, se www.scb.se/integration

Referenser

Hellsing, Eric och Wilén, Anna (2012) *Äldre och utrikes födda behövs för framtidens välfärd*. Artikel i *Välfärd*, nummer 3, 2012

SCB (2013) *Integration – en beskrivning av läget i Sverige*.
Integration: Rapport 6

SCB (2012) *Integration – utrikes födda i pensionsåldern*.
Integration: Rapport 5

SCB (2010) *Övertäckningen i Registret över totalbefolkningen*
Bakgrundsfakta, Befolknings- och välfärdsstatistik 2010:5

SCB (2009) *Integration – utrikes födda på arbetsmarknaden*.
Integration: Rapport 2

Tabellbilaga

Tabell T.1

Antal förvärvsarbetande kvinnor som invandrat under 1997–1999, vid 20–49 års ålder, och som stannat under 13 sammanhängande år efter invandringsgrupp

Number of employed women who immigrated during 1997–1999, at age of 20–49 years, who also stayed in Sweden during 13 continuous years by immigration group

År efter invandring	Medborgare Norden/EU	Medborgare utanför Norden/EU			
		Arbete	Studier	Flykting m.fl	Familjeband
1 år	1 395	109	49	353	2 252
2 år	1 604	117	81	770	3 630
3 år	1 680	121	125	1 301	4 458
4 år	1 745	121	146	1 684	5 132
5 år	1 794	123	149	1 955	5 650
6 år	1 847	120	155	2 130	6 139
7 år	1 897	118	160	2 226	6 610
8 år	1 963	116	164	2 432	7 168
9 år	2 011	126	164	2 643	7 774
10 år	2 019	125	172	2 727	7 999
11 år	2 026	126	173	2 739	8 202
12 år	2 013	125	171	2 755	8 424
13 år	2 037	126	167	2 790	8 641

Tabell T.2**Antal förvärvsarbetande män som invandrat under 1997–1999, vid 20–49 års ålder, och som stannat under 13 sammanhängande år efter invandningsgrupp**

Number of employed men who immigrated during 1997–1999, at age of 20–49 years, who also stayed in Sweden during 13 continuous years by immigration group

År efter invandring	Medborgare Norden/EU	Medborgare utanför Norden/EU			
		Arbete	Studier	Flykting m.fl	Familjeband
1 år	1 924	277	108	1 008	2 317
2 år	2 113	304	184	1 916	3 272
3 år	2 217	309	216	2 847	3 744
4 år	2 236	315	237	3 376	3 980
5 år	2 275	319	227	3 739	4 065
6 år	2 289	316	229	3 914	4 188
7 år	2 309	302	229	4 108	4 330
8 år	2 358	307	231	4 339	4 528
9 år	2 389	308	242	4 622	4 640
10 år	2 374	310	242	4 607	4 640
11 år	2 356	305	246	4 496	4 587
12 år	2 328	304	233	4 440	4 578
13 år	2 356	301	237	4 524	4 619

Tabell T.3

Antal förvärvsarbetande kvinnor som invandrat under 1997–1999, vid 20-49 års ålder, och som stannat under 13 sammanhängande år efter ålder vid invandring. Medborgare från Norden/EU

Number of employed women who immigrated during 1997–1999, at age of 20–49 years, who also stayed in Sweden during 13 continuous years by age at immigration. Citizens from the Nordic countries and EU

År efter invandring	Norden/EU						Total
	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	
1	306	499	311	133	95	51	1 395
2	370	546	348	160	116	64	1 604
3	384	570	370	175	115	66	1 680
4	417	591	370	176	119	72	1 745
5	443	592	377	190	117	75	1 794
6	456	606	382	200	125	78	1 847
7	487	606	399	195	123	87	1 897
8	513	618	429	201	129	73	1 963
9	526	633	442	204	127	79	2 011
10	520	638	442	212	129	78	2 019
11	532	641	443	208	128	74	2 026
12	523	647	442	206	123	72	2 013
13	536	661	440	209	121	70	2 037

Tabell T.4**Antal förvärvsarbetande kvinnor som invandrat under 1997–1999, vid 20-49 års ålder, och som stannat under 13 sammanhängande år efter ålder vid invandring. Flykting m.fl**

Number of employed women who immigrated during 1997–1999, at age of 20–49 years, who also stayed in Sweden during 13 continuous years by age at immigration. Refugees

År efter invandring	Flykting m.fl.						Total
	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	
1	37	95	101	68	31	21	353
2	98	195	213	146	75	43	770
3	164	324	342	271	136	64	1 301
4	224	402	465	341	178	74	1 684
5	256	465	532	406	208	88	1 955
6	281	520	570	446	217	96	2 130
7	297	550	598	449	227	105	2 226
8	323	625	659	487	239	99	2 432
9	372	669	729	514	258	101	2 643
10	389	708	744	528	257	101	2 727
11	384	711	770	532	246	96	2 739
12	398	719	767	539	232	100	2 755
13	429	730	770	529	234	98	2 790

Tabell T.5**Antal förvärvsarbetande kvinnor som invandrat under 1997–1999, vid 20-49 års ålder, och som stannat under 13 sammanhängande år efter ålder vid invandring. Familjeband**

Number of employed women who immigrated during 1997–1999, at age of 20–49 years, who also stayed in Sweden during 13 continuous years by age at immigration. Family ties

År efter invandring	Familjeband.						Total
	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	
1	648	669	411	282	163	79	2 252
2	998	1 074	689	459	273	137	3 630
3	1 218	1 289	837	566	364	184	4 458
4	1 356	1 511	981	666	416	202	5 132
5	1 505	1 633	1 091	752	443	226	5 650
6	1 658	1 750	1 203	819	488	221	6 139
7	1 784	1 887	1 311	879	517	232	6 610
8	1 949	2 070	1 439	944	525	241	7 168
9	2 176	2 271	1 501	1017	564	245	7 774
10	2 257	2 358	1 557	1030	558	239	7 999
11	2 351	2 442	1 606	1026	551	226	8 202
12	2 471	2 515	1 661	1010	542	225	8 424
13	2 601	2 587	1 683	1017	535	218	8 641

Tabell T.6

Antal förvärvsarbetande män som invandrat under 1997–1999, vid 20–49 års ålder, och som stannat under 13 sammanhängande år efter ålder vid invandring. Medborgare från Norden/EU

Number of employed men who immigrated during 1997–1999, at age of 20–49 years, who also stayed in Sweden during 13 continuous years by age at immigration. Citizens from the Nordic countries and EU

År efter invandring	Norden/EU						Total
	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	
1	250	671	518	293	118	74	1 924
2	286	743	563	310	133	78	2 113
3	307	774	580	328	139	89	2 217
4	311	772	597	327	139	90	2 236
5	322	772	607	337	142	95	2 275
6	325	775	610	342	147	90	2 289
7	339	785	602	341	146	96	2 309
8	368	802	612	334	149	93	2 358
9	378	802	615	342	153	99	2 389
10	374	801	609	351	142	97	2 374
11	379	797	602	341	147	90	2 356
12	375	796	603	330	136	88	2 328
13	381	801	612	333	141	88	2 356

Tabell T.7**Antal förvärvsarbetande män som invandrat under 1997–1999, vid 20–49 års ålder, och som stannat under 13 sammanhängande år efter ålder vid invandring. Flykting m.fl**

Number of employed men who immigrated during 1997–1999, at age of 20–49 years, who also stayed in Sweden during 13 continuous years by age at immigration. Refugees

År efter invandring	Flykting m.fl.						Total
	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	
1	170	272	275	166	94	31	1 008
2	311	518	493	350	182	62	1 916
3	433	750	729	533	304	98	2 847
4	468	864	895	650	370	129	3 376
5	531	956	975	724	395	158	3 739
6	557	973	1 006	789	425	164	3 914
7	571	1 027	1 055	835	449	171	4 108
8	620	1 078	1 122	878	462	179	4 339
9	678	1 176	1 187	918	489	174	4 622
10	694	1 183	1 179	905	476	170	4 607
11	681	1 140	1 172	893	464	146	4 496
12	684	1 138	1 157	861	454	146	4 440
13	701	1 181	1 150	884	455	153	4 524

Tabell T.8**Antal förvärvsarbetande män som invandrat under 1997–1999, vid 20-49 års ålder, och som stannat under 13 sammanhängande år efter ålder vid invandring. Familjeband***Number of employed men who immigrated during 1997–1999, at age of 20–49 years, who also stayed in Sweden during 13 continuous years by age at immigration. Family ties*

År efter invandring	Familjeband.						Total
	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	
1	484	885	556	236	112	44	2 317
2	713	1 207	772	353	148	79	3 272
3	835	1 379	877	389	178	86	3 744
4	872	1 456	922	439	199	92	3 980
5	905	1 492	938	443	198	89	4 065
6	920	1 537	978	445	209	99	4 188
7	953	1 576	1 028	459	208	106	4 330
8	1 012	1 635	1 055	485	232	109	4 528
9	1 016	1 673	1 102	506	239	104	4 640
10	1 035	1 680	1 094	509	225	97	4 640
11	1 033	1 662	1 068	513	219	92	4 587
12	1 041	1 657	1 076	484	223	97	4 578
13	1 054	1 675	1 092	483	217	98	4 619

In English

Summary

This report covers the trends of the proportion of gainfully employed foreign born women and men after immigration to Sweden. We follow the group who immigrated during 1997–1999 and who lived in Sweden for 13 consecutive years.

The proportion of gainfully employed persons was relatively low shortly after immigration, above all for women and men who had come to Sweden because they fled from war and turmoil. After coming to Sweden, most of the immigrants spent time studying the language in the beginning. With time the frequency of gainful employment increased for all groups, regardless of reason for immigration. The frequency of gainful employment for women has increased during the entire period studied, while the frequency of gainful employment for men came to a standstill after about 10 years in the country. One reason for this could have been the financial crisis that occurred during the autumn of 2008. The crisis affected foreign born men harder than foreign born women.

There are large differences in the frequency of gainful employment among groups that immigrated to Sweden even after they had lived in the country for a long time. For instance, citizens from the Nordic countries and the EU member countries had a considerably higher frequency of gainful employment than those who had fled from war and turmoil. The group that had a frequency of gainful employment closest to that of the Swedish born persons was the group of women who immigrated in their 20s from the Nordic countries and the EU.

A note of thanks

We would like to express appreciation to our survey respondents – the people, enterprises, government authorities and other institutions of Sweden – with whose cooperation Statistics Sweden is able to provide reliable and timely statistical information meeting the current needs of our modern society.

List of tables

Women and men that immigrated to Sweden during 1997–1999 in the ages 20–49	14
Women that immigrated to Sweden during 1997–1999 in the ages 20–49 by immigration group	15
Men that immigrated to Sweden during 1997–1999 in the ages 20–49 by immigration group	16
Women and men at age at immigration	17
Women by age at immigration and immigration group	20
Men by age at immigration and immigration group	21
Number of not employed women and men by immigration group and time in Sweden	45
Not employed women in beginning, middle and end of period by immigration group and category. Percent	54
Not employed men in beginning, middle and end of period by immigration group and category. Percent	55
Number of employed women who immigrated during 1997–1999, at age of 20–49 years, who also stayed in Sweden during 13 continuous years by immigration group	67
Number of employed men who immigrated during 1997–1999, at age of 20–49 years, who also stayed in Sweden during 13 continuous years by immigration group	68
Number of employed women who immigrated during 1997–1999, at age of 20–49 years, who also stayed in Sweden during 13 continuous years by age at immigration. Citizens from the Nordic countries and EU	69
Number of employed women who immigrated during 1997–1999, at age of 20–49 years, who also stayed in Sweden during 13 continuous years by age at immigration. Refugees	70
Number of employed women who immigrated during 1997–1999, at age of 20–49 years, who also stayed in Sweden during 13 continuous years by age at immigration. Family ties	71

Number of employed men who immigrated during 1997–1999, at age of 20–49 years, who also stayed in Sweden during 13 continuous years by age at immigration. Citizens from the Nordic countries and EU	72
Number of employed men who immigrated during 1997–1999, at age of 20–49 years, who also stayed in Sweden during 13 continuous years by age at immigration. Refugees	73
Number of employed men who immigrated during 1997–1999, at age of 20–49 years, who also stayed in Sweden during 13 continuous years by age at immigration. Family ties	74

List of graphs

Women by immigration group	18
Men by immigration group	19
Foreign and Swedish born women by level of education at the end of period.....	22
Foreign and Swedish born men by level of education at the end of period.....	23
Share of employed women by time in Sweden. Moving averages over three years.....	26
Share of employed men by time in Sweden. Moving averages over three years.....	28
Distance to share of employed Swedish born women at end of period by immigration group.....	29
Distance to share of employed Swedish born men at end of period by immigration group	30
Employed women by time in Sweden and age at immigration. Moving averages over three years	33
Share of employed men by time in Sweden and age at immigration. Moving averages over three years	35
Gap between share of employed foreign born and Swedish born by age at immigration and sex	37

Employed women and men by educational level at end of period	38
Employed women and men at end of period by educational level and age at immigration	40
Gap between share of employed foreign born and Swedish born women and men by level of education	41
Not employed women by immigration group and time in Sweden	44
Not employed men by immigration group and time in Sweden	44
Not employed women and men at beginning of period by immigration group and category	49
Not employed women and men at middle of period by immigration group and category	51
Not employed women and men at end of period by immigration group and category	53

List of terms

andel	share	i	in
antal	number	inkomst	income
arbete	work	inrikes födda	Swedish born
arbetslös	out of work	invandrade	immigrated
avser	refer to		
		kvinnor	women
befolkning	population		
bland	among	lämnade	left
eftergymnasial utbildning	post secondary education	medborgare	citizen
ekonomiskt bistånd	financial assistance	män	men
eller	or	Norden	Nordic countries
EU	EU-member countries		
		och	and
familjeband	family ties	okänd/okänt	unknown
flykting m.fl.	refugees and others in need		
		pensionär	retired
folkbokförda	registered	procent	percent
förgymnasial utbildning	compulsory school	procentenhet	percentage point
förvärvsarbete	paid work	procentuell fördelning	percentage distribution
förvärvsarbetande	gainfully employed		
		saknar inkomst	lacks income
		sammanhängande	consecutive
gymnasial utbildning	upper secondary education	som	that
		stannade	stayed

studerande	student	utrikes födda	foreign born
studier	studies		
Sverige	Sweden	vård av barn/anhörig	taking care of children/family member
sysselsatt	employed		
tid i Sverige	time in Sweden	ålder	age
total	total	år	year/-s
under	during	år efter invandring	years after immigration
uppgift saknas	missing information		
uppgifterna	information	övrig inkomst	other income
utanför	outside	övrig/okänd	other/unknown
utbildning	education		

Integration – etablering på arbetsmarknaden

En viktig aspekt inom integrationsområdet är utrikes föddas etablering på arbetsmarknaden. Etableringen på arbetsmarknaden är viktig ur ett samhällsperspektiv men också utifrån ett individuellt perspektiv. Det är viktigt att ha ett förvärvsarbete för att integreras i samhället men också för den egna ekonomins skull. I denna rapport studeras utrikes födda kvinnor och män som invandrat under åren 1997–1999 och som stannat kvar i Sverige under 13 sammanhängande år. I rapporten studeras i första hand hur andelen förvärvsarbetande utvecklas över tid men även sysselsättningen bland de som inte förvärvsarbetar beskrivs.

ISBN 978-91-618-1615-6 (Print)

All officiell statistik finns på: **www.scb.se**
Statistikservice: tfn 08-506 948 01

All official statistics can be found at: **www.scb.se**
Statistics Service, phone +46 8 506 948 01